

Kulturarv i förändring:
Mönster och vidgade perspektiv

Författare Daniel Brodén [SOM-rapport nr 2017:2]

Innehåll

Information om SOM-undersökningen	s. 1
Förord	s. 5
Inledning	s. 7
Tabeller	s. 17

Information om SOM-undersökningen

SOM-institutet vid Göteborgs universitet genomför varje höst sedan 1986 en nationell frågeundersökning i syfte att kartlägga den svenska allmänhetens vanor och attityder på temat Samhälle, Opinion och Medier. Data samlas in via postala och webbaserade enkäter, och varje undersökning genomförs under i huvudsak samma förutsättningar för att resultaten från de olika åren ska vara jämförbara.

SOM-institutet är en samverkan mellan två forskningsenheter vid Göteborgs universitet: Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG) samt Statsvetenskapliga institutionen. En rad forskningsprojekt samverkar med SOM-undersökningarna – flertalet med förankring i någon av dessa institutioner – men även externa projekt och andra aktörer deltar regelbundet.

Resultaten från SOM-undersökningarna redovisas i årliga publikationer där de medverkande forskarna presenterar analyser baserade på de senaste resultaten. En utförlig metoddokumentation från den nationella SOM-undersökningen 2015 kommer att publiceras i Vernersdotter, Frida "Den nationella SOM-undersökningen 2015", i Ohlsson, Jonas, Oscarsson, Henrik & Solevid, Maria (red.) *Ekvilibrium*, som ges ut av SOM-institutet och släpps i juni 2016.

Sedan 1992 genomförs en regional undersökning i Västsverige. En utförlig metoddokumentation från den västsvenska SOM-undersökningen 2014 redovisas i Bové, Klara (2016) "Den västsvenska SOM-undersökningen 2015" i SOM-institutets vinterpublikation som släpps i december 2016.

Undersökningens uppläggning

Den nationella SOM-undersökningen har sedan starten 1986 genomförts i form av en postenkät riktad till ett systematiskt sannolikhetsurval av Sveriges befolkning. Sedan 2012 har respondenterna även getts möjlighet att svara via webben. Från och med 2009 års undersökning är åldersintervallet 16–85 år.¹ Utländska medborgare har ingått i urvalet sedan 1992.

Omfattningen av undersökningen har ökat efterhand både vad gäller antalet frågor och antalet svarspersoner. 2015 utgjordes den nationella SOM-undersökningen av fem parallella riksrepresentativa delundersökningar, vilka baseras på ett urval om vardera 3 400 personer, dvs. totalt 17 000 personer. Datainsamlingen för de fem formulären genomfördes under identiska förutsättningar. Ungefär en fjärdedel av frågorna är gemensamma för samtliga formulär.

Fältarbetet för den nationella undersökningen följer i huvudsak samma upplägg år från år. Huvuddelen av datainsamlingsarbetet genomförs under hösten. Enkäten skickas ut i slutet av september månad. Under fältperioden genomförs successivt en serie påminnelseinsatser postalt och per telefon.

¹ I de nationella SOM-undersökningarna 2000–2008 var åldersintervallet 15–85 år; 1992–1999 15–80 år; 1986–1991: 15–75 år.

Fältarbetet avslutas senast under februari månad. Redan vid novembers utgång har i allmänhet drygt 90 procent av dem som slutligen kommer att medverka skickat tillbaka sin enkät.

De nationella SOM-undersökningarnas upplägg, 1986–2015

År	Urvalsmetod	Antal formulär	Total urvalsstorlek	Medborgarskap	Åldrar
	Systematiskt				
1986	sannolikhetsurval	1	2 500	Både sv. & utl.	15–75 år
1987–1988	"	"	"	Endast sv.	"
1989	"	"	"	Både sv. & utl.	"
1990–1991	"	"	"	Endast sv.	"
1992–1995	"	"	2 800	Både sv. & utl.	15–80 år
1996	"	"	28 411	"	"
1997	"	"	2 800	"	"
1998	"	2	5 600	"	16–80 år ²
1999	"	"	"	"	15–80 år
2000–2005	"	"	6 000	"	15–85 år
2006	"	"	6 000	"	"
2007–2008	"	"	6 000	"	"
2009–2011	"	3	9 000	"	16–85 år
2012	"	4	12 000	"	"
2013	"	5	17 000	"	"
2014	"	4	13 600	"	"
2015	"	5	17 000	"	"

Kommentar: ¹Gruppen 15-åringar var inte inkluderade i det ursprungliga urvalet utan tillfördes i efterhand undersökningens första urval om 2 800 personer. ²Gruppen 15-åringar var inte inkluderade i urvalet.

Den västsvenska SOM-undersökningen, i sin tur, har sedan starten 1992 genomförts i form av en postenkät med möjlighet att svara på webben som går ut till ett systematiskt sannolikhetsurval av befolkningen boende i Västsverige. Urvalet i undersökningen var åren 1992–1997 begränsat till befolkningen i Göteborg med kranskommuner.² Från och med undersökningen 1998 täcker urvalet hela Västra Götalands län samt Kungsbacka kommun. Från och med 2009 års undersökning är åldersintervallet 16–85 år.³ Såväl svenska som utländska medborgare ingår. Totalt omfattar undersökningens urval 6 000 individer.

Fältarbetet för den västsvenska SOM-undersökningen följer i princip samma upplägg som den nationella.

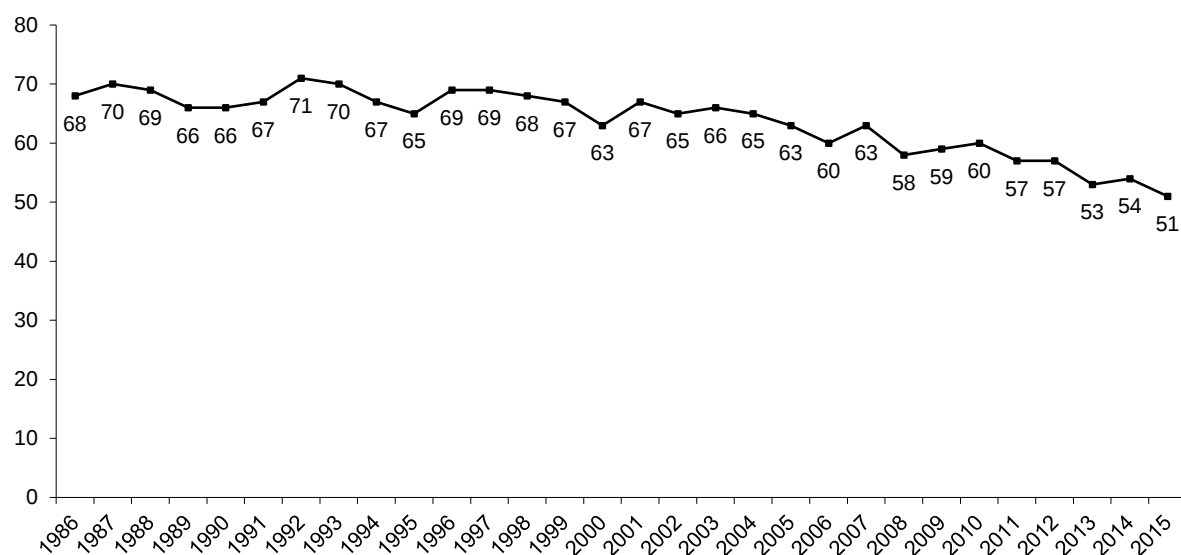
Svarsfrekvens och bortfall

SOM-undersökningarna har sedan starten 1986 haft en relativt hög svarsfrekvens. För samhällsvetenskapliga postenkäter har svarsfrekvensen brukat ligga på mellan 60 och 70 procent, men det har under senare år blivit svårare att nå dessa nivåer. Figuren nedan illustrerar förändringen i svarsmönster för den nationella SOM-undersökningen år 1986–2015.

² Ale, Alingsås, Härryda, Kungsbacka, Kungälv, Lerum, Lilla Edet, Mölndal, Partille, Stenungsund, Tjörn och Öckerö.

³ I undersökningarna 2000–2008 var åldersintervallet 15–85 år; 1992–1999 15–80 år.

Svarsfrekvens i den nationella undersökningen, 1986–2015 (procent av nettourvalet)

Svarande och bortfall i den nationella SOM-undersökningen 2015

	Formulär 1	Formulär 2	Formulär 3	Formulär 4	Formulär 5	Totalt
Ursprungligt urval (brutto)	3 400	3 400	3 400	3 400	3 400	17 000
Bortdefinierade (naturligt bortfall)	181	172	187	195	172	907
Nettourval	3 219	3 228	3 231	3 205	3 228	16 093
Ej anträffade/svarsvägrare	1 645	1 570	1 524	1 608	1 490	7 837
Antal svarande	1 574	1 658	1 689	1 597	1 738	8 256
Svarsfrekvens: brutto	46 %	49 %	50 %	47 %	51 %	49 %
Svarsfrekvens: netto	49 %	51 %	53 %	50 %	54 %	51 %

Kommentar: Med naturligt bortfall avses adress okänd, avflyttad; sjuk, institutionell vård; bortrest under fältperioden, studier/militärtjänstgöring på annan ort; ej svensktalande, ej kommunicerbar; bosatt/studerar/arbetar utomlands; förståndshandikappad; avliden.

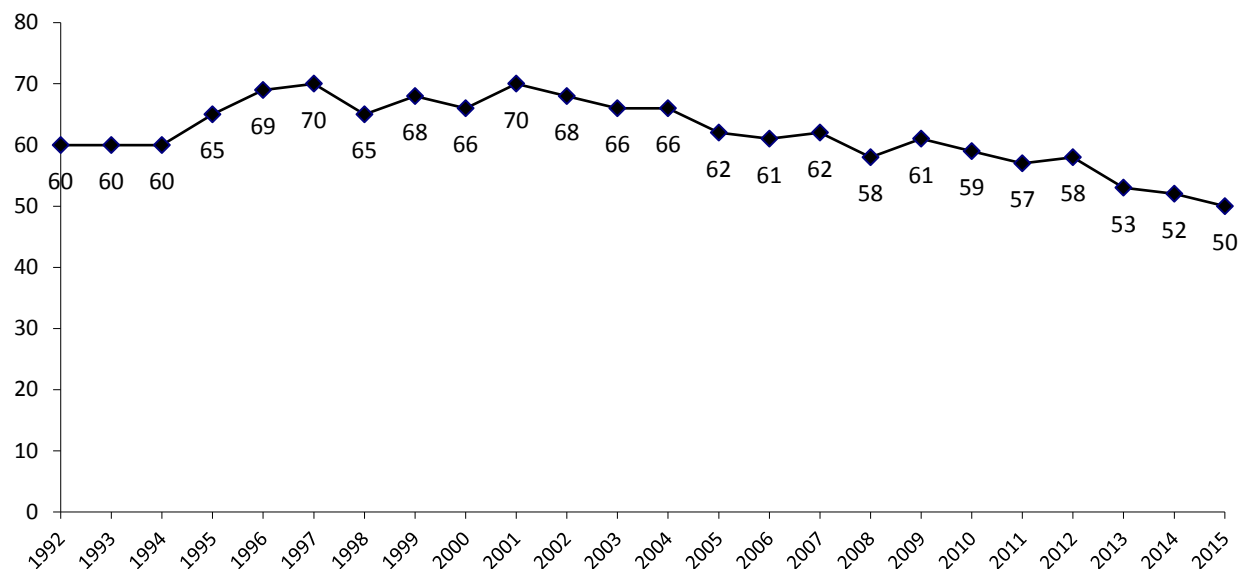
Svarsfrekvensen (netto) för den nationella SOM-undersökningen 2015 är 51 procent; 49 procent för formulär 1, 51 procent för formulär 2, 53 procent för formulär 3, 50 procent för formulär 4 och 54 procent för formulär 5.

Det finns skillnader i svarsbenägenhet hos olika grupper av respondenter i SOM-undersökningarna. Kvinnor svarar exempelvis i något större utsträckning än män. Den största skillnaden i svarsmönster finner vi mellan åldersgrupper. Svarsviljan hos personer över 50 år är stabil över tid medan de yngre åldersgrupperna dalar i svarsfrekvens. Den mest svarsvilliga gruppen utgörs av 70–79-åringar medan svarsviljan är lägst bland 20–24-åringar.

Figuren nedan illustrerar variationen i svarsfrekvens för den västsvenska SOM-undersökningen sedan

starten 1992. Det ska noteras att undersökningarna 1992–1997 var begränsade till Göteborgsregionen, där svarsfrekvensen generellt är lägre än för övriga delar av Västra Götalandsregionen.

Svarsfrekvens i den västsvenska SOM-undersökningen 1992–2015 (procent av nettourvalet)

Kommentar: Åren 1992–1997 var undersökningen begränsad till Göteborgsregionen. Fr.o.m. 1998 omfattas hela Västra Götalandsregionen inklusive Kungälv kommun.

För 2015 års undersökning blev nettosvarsfrekvensen 50 procent. I Göteborgsregionen var svarsfrekvensen 49 procent, i Kungälv 50 procent och 52 procent i övriga Västra Götaland.

Svarande och bortfall i den västsvenska SOM-undersökningen 2015

	Göteborgsregionen	Övr. Västra Götaland	Totalt
Bruttourval	3 156	2 844	6 000
Naturligt bortfall	208 (6,6 %)	183 (6,4 %)	391
Nettourval	2 948	2 661	5 609
Antal svarsvägrare/ej anträffbara	1 504	1 282	2 779
Antal svarande	1 445	1 385	2 830
Varav webbsvar	102	54	156
Svarsfrekvens brutto	46 %	48 %	47 %
Svarsfrekvens netto	49 %	52 %	50 %

Kommentar: Med naturligt bortfall avses: avflyttad; bortrest på längre tid, studier/militärtjänstgöring på annan ort; boende/studier/arbete utomlands; sjuk, institutionsvård; funktionshinder; avliden; ej svensktalande. Då 6 enkäter inkom med avrivet identifikationsnummer och därmed inte kan matchas med registerdata gällande boenderegion summerar inte delregionernas svarsantal till det totala svarsantalet.

Förord

Rapporten *Kulturarv i förändring: Mönster och vidgade perspektiv* är ett resultat av samverkan mellan SOM-institutet och Kulturarvsakademin. Den senare är ett samarbetsprojekt mellan Västra Götalandsregionen och Göteborgs universitet där målet är att skapa mötesplatser, samverkansprojekt och diskussioner kring frågor om kulturarv.

Västra Götalandsregionen har en långsiktig vision som formuleras ”det goda livet” där man vill att Västra Götaland ska utvecklas till en attraktiv region att verka och leva i. Flera dimensioner av ”det goda livet” mäts i SOM-institutets samverkan med regionen och publiceras i olika sammanhang. I Västra Götalands vision ses bland annat kultur som ett av flera fokusområden för ett hållbart samhälle. Farokonventionen som är Europarådets ramkonvention om kulturarvets samhälleliga värde är ett av flera ramverk man förhåller sig till i den kulturplan för regionen som föreligger. Kulturarvsakademin använder också Farokonventionen som ett ramverk för sitt arbete. Farokonventionen har ett tydligt fokus på medborgarna och att undersöka hur kulturarv förstås och används av medborgarna är därför av intresse.

I rapporten *Kulturarv i förändring: Mönster och vidgade perspektiv* undersöker film- och kulturforskaren Daniel Brodén på uppdrag av Kulturarvsakademin mönster som kan förstås i termer av kulturarv i strategiska urval av SOM data från både den nationella och den Västsvenska SOM-undersökningen.

Titeln på rapporten indikerar att vi inte är ute efter ren systematik, men att rapporten istället till stora delar bygger på reflektion kring vad kulturarv och bruk av kulturarv kan vara. En fråga under arbetets gång har varit om vi har kunnat se tendenser och mönster i materialet som pekar åt vissa håll. Här har systematiken bland annat tagit fasta på sociala faktorer, exempelvis kön, om den svarande tillhör arbetarklass eller annat. Mål med rapporten är att den ska kunna användas som underlag för diskussioner, forskningsprojekt, publikationer och i det fortsatta arbetet med att utveckla Västra Götalandsregionen till en attraktiv region att verka och leva i. Rapporten är därför ”öppen” och dialogbaserad i sin utformning där olika tendenser och mönster kan utvecklas. Kulturarvet ska ses som att vara i ständig förändring där perspektiven också hela tiden vidgas.

Variabler och möjliga vägar att gå i undersökningen har diskuterats fram av Anita Synnestvedt, koordinator för kulturarvsakademin vid Göteborgs universitet, (GU) och Daniel Brodén, Institution för Litteratur, idéhistoria och religion, GU. Brodén har sammanställt och skrivit rapporten. Annika Bergström och Jonas Ohlsson, båda vid SOM-institutet, har varit undersökningsledare för den västsvenska SOM-undersökningen.

Göteborg i april 2017

Annika Bergström
Undersökningsledare
SOM-institutet

Anita Synnestvedt
Koordinator för kulturarvsakademin
Centre for Critical Heritage Studies

Inledning

Daniel Brodén

Centre for Critical Heritage Studies är en fakultetsövergripande centrubildning vid Göteborgs universitet. Den syftar till att stärka och utveckla den tvärvetenskapliga och kritiska kulturarvsforskningen i samarbete med andra universitet, liksom det omgivande samhället.

Följande rapport redovisar nationell och regional statistik om kulturarvsrelaterade aktiviteter från SOM-institutet vid lärosätet. Den utgår från tidigare SOM-undersökningar, samt 2015 års enkäter vilka innehåller ett par frågor beställda av Kulturarvsakademin, som ingår i Centre for Critical Heritage Studies.

Syftet är inte i första hand att ge en heltäckande översikt, utan att tillföra perspektiv och betona öppenheten i vad ”kulturarv” kan vara genom ett strategiskt urval av SOM-data. På så vis skiljer rapporten sig från publikationer av Statens kulturråd (1997) och Myndigheten för kulturanalys (2016), som med en annan systematik och översiktsambition redovisar statistik på området.

I denna inledande del klargörs pluralismen och komplexiteten i begreppet med utgångspunkt i en etymologisk diskussion och aktuella forskningsperspektiv. Likaså kommenteras urvalet av de olika former av kulturarv som lyfts fram i den statistiska huvuddelen, liksom de variabler som ingår i tabellerna, som kön, ålder och klass.

Inledningen leder fram till några iakttagelser om särskilt iögonfallande mönster i statistiken. Ett sådant är att kvinnor är mer aktiva än män när det gäller flertalet aktiviteter som kan diskuteras i termer av kulturarv. Ett annat mönster är att klasstillhörighet och utbildning likaså har stor betydelse i sammanhanget. Kanske mest tankeväckande är att svenskar som är negativa till ett ökat antal medborgare från ”andra” kulturer i mindre utsträckning än andra ägnar sig åt aktiviteter förknippade med det ”egna” kulturarvet.

Vad betyder kulturarv?

Som en ingång till diskussionen av vad kulturarv är eller, rättare sagt, kan vara finns det en poäng med att se till de två ord som begreppet är sammansatt av.

Börjar man med *kultur* kan man nästan fråga sig om det längre finns något som inte är kultur. I varje fall tycks allt fler viktiga frågor och aspekter av tillvaron i någon mening diskuteras i sådana termer. Det konstaterar Johan Fornäs i begreppsöversikten *Kultur* (2012), där han utreder ordets brokiga historia och rika innebörd. ”Kultur” har rötter i latinets *cultura*, som bland annat haft betydelsen odling. Det ligger något grundläggande i hur kulturen gärna förstås som något annat än naturen. Den brukar på ett eller annat sätt avse vad människan bidragit med till världen (även om man också kommit att tala om till exempel ”bakteriekultur”). Samtidigt fick ordet från 1600-talet en mer metaforisk innebörd. Det kom då även att syfta på människans kultivering i avseende på en andlig utveckling hos både individ och samhälle. Mot slutet av 1700-talet började man tala om kulturer i plural knutna till olika perioder, nationer och sociala grupper, vilket kan ses som en tidig föregångare till dagens kulturbegrepp som benämner en myriad av livsformer: barnkultur, maskinkultur, finkultur, populärkultur, kulturrevolution, konsumtionskultur, arbetarkultur, företagskultur, invandrarkultur, kulturimperialism, et cetera (ibid: 12–14).

På samma gång är kulturen givetvis förknippat med konsten och det utkristalliserade sig på 1800-talet parallellt ett estetiskt kulturbegrepp. Man talade om de ”sköna konsterna” och upphöjde vissa konstnärliga uttryck över vardagsnyttan i en sublim sfär av fantasi och sinnlighet (se Bale 2010). Sådana betydelser har fortlevt (jämför ordet skönlitteratur), men även blivit anakronistiska då distinktionen mellan vad som är ”hög” och ”låg”, ”bra” och ”dålig”, ”bred” och ”smal” kultur kom att te sig alltmer

komplikerad under 1900-talet. Sedan dess har många traditionella diskurser ifrågasatts och kritiker har utifrån ett mer eller mindre relativt kulturbegrepp skärskådat samband mellan kulturella värdehierarkier och etnicitet, genus och klass – att preferenser hos andra kulturer, kvinnor och arbetare nedvärderats gentemot förment allmängiltiga smaknormer hos bildade västerländska män från borgerligheten. Det finns även en åldersaspekt som komplicerar saken. Den så kallade finkulturen har företrädesvis varit en mogen angelägenhet, men etablissemangets kultur har utmanats av yngre smakgrupperingar inom såväl intellektuella kretsar som populärkulturella fangemenskaper (Fornäs 2012: 28–29).

När det gäller kultur i både estetisk och bredare mening kvarstår emellertid många hierarkier och skillnader i värderingen av olika praktiker, inte minst på grund av deras förankring i samhällsliga institutioner. Exempel på sådana kulturbärande och kulturdefinierande verksamheter är kulturhus, museer, bibliotek, ja, hela kulturpolitiken som samhällsfenomen. Likväl är det så att kulturbegreppet numera fungerar som benämning på en uppsjö av mänskliga uttryck, såväl konst som livsstilar, fint som folkligt, et cetera.

Vänder man blicken mot det andra ordet i sammansättningen kulturarv är även det mångtydigt. Arv (som troligen har rötter i latinets term för föräldralös, *orbus*) är i vardagsspråket framförallt förknippat med det juridiska i avseende på övergången av en avliden persons kvarlåtenskap till närstående på grund av släktskap. Som bekant har dock arv också metaforiska betydelser. Till exempel skrev författaren Erik Gustaf Geijer i mitten av 1800-talet om ”medeltidens politiska arv” (*SAOB*). Överhuvudtaget blandas det bokstavliga och bildliga i mycket av bruket av ordet, som när arv används för att beskriva överföringen av egenskaper från föräldrar till barn i termer av bland annat anlag, färdigheter, själsförmögenheter och identiteter. Intressant är att det här blir fråga om ett arv utan något ”testamente” (Cavalcante Schuback & Hegardt 2016: 79). Samtidigt är ett genomgående betydelsestråk att ordet förknippas med något förpliktigande – att man på något sätt förhåller sig till och gör något av sitt arv.

Förpliktelsen att bruka finns i bakgrunden av kulturarvsbegreppet, vilket från och med det senare 1800-talet användes för att beskriva den andliga kultur som ett folk för vidare från tidigare generationer (jämför engelskans *heritage*). Betydelsen var präglad av nationalromantiska strömningar i dåtidens Europa och föreställningar om en folksjäl. Orvar Löfgren skriver i *Försvenskningen av Sverige* (1993, medförfattare Ehn & Frykman) om hur tankegångar färgade av tysk kulturnationalism bidrog till såväl uppkomsten av det nationalromantiska måleriet som svärmerier för den gamla folkkulturen och diskussioner om vari det fosterländska och genuint ”svenska” låg (ibid: 43–54).

Den oförblommerade nationalromantiken och konservativa punschpatriotismen tunnades ut i och med att det moderna svenska samhällsbygget tog form under 1930-talet. Men idéer om ett folk och en enhetskultur fortlevde i välfärdsstaten Sverige. Om det vittnar inte minst begreppet ”folkhemmet”, som lanserades av socialdemokratin och som kom att utöva ett stort inflytande inom både politik och vardagsliv. Välfärdsprojektets rationella förnuftsideal gjorde visserligen universalismen till mer vägledande än nationalismen på det principiella planet. Men det går också att tala om förskjutningar i retoriken kring det nationella från en borgerlig sfär till en bred offentlighet. Därtill har staten strävat mot att släta över det som skavde mot bilden av en homogen nation genom bland annat integration av etniska och språkliga minoriteter (Hall 1998 och Berggren & Trägårdh 2006). Det har växt fram utbredda föreställningar om en svensk identitet, tankegemenskap och, inte minst, ett nationellt kulturarv, som överbryggar generationer och regionala identiteter (Löfgren 1990: 90).

Inom modern svensk kulturpolitik kan man generellt säga att intresset för kulturarvet successivt ökat och att innebörden i begreppet vidgats. Från 1930-talet till 1960-talet fanns ett begränsat intresse för kulturarvsfrågor, vilket förklarats med att det svenska välfärdsstatsbygget utgick från ett framåtblickande. Enkelt sammanfattat hade det moderna samhället ett begränsat behov av att bekräfta sig i dåtiden då siktet var inställt på framtiden. I samband med bland annat 1960-talets nya vänsterrörelser och protesterna mot rivningsprojekten i städerna åren kring 1970 förändrades dock bilden (Beckman 1998: 18–19). Samtidigt som det officiella intresset för bevarandet av historiens arv

växt, har man breddat definitionen av vad kulturarv inbegriper. *Propositionen om Kulturmiljövård* (1987/88:104) betonade att arbetet på området inte bara handlade om att ”ta tillvara det exklusiva eller specifikt intressanta. [...] Som en följd av den snabba samhällsförändringen har tidsperspektivet förkortats och bevarandemålet blir därför relevant för många miljöer som präglas av vår egen tid”. *Propositionen om kulturpolitik* (1996/97:3) framhöll att alla medborgare ”har del i tillkomsten av kulturarvet oavsett kön, ålder, härkomst, social ställning, utbildning, talang eller sysselsättning. Kulturarvet är både det materiella och det immateriella, det skolat konstnärliga och det folkliga, det unika och det vanliga”. Här påpekades att kulturarvet är ständigt i rörelse: ”När nya delar av kulturarvet lyfts fram glöms andra bort, medan vissa blir ’klassiker’, som ständigt kan upptäckas och omtolkas. Vi har ett ansvar för att bevara och berika kulturarvets mångfald och att lämna vidare till nästa generation”.

I Sverige förbereds beslut om en ratificering av Europarådets Faro-konvention, som understryker vikten av ett brett kulturarvsbegrepp och att kulturarv kan utgöra en resurs för social och ekonomisk hållbarhet. Detta svarar alltså mot mål som varit centrala inom svensk offentlig kulturmiljöförvaltning. Dock vidgar Faro-konvention perspektivet utanför den nationella intressesfären genom att knyta kulturarvstanken till överstatliga och universella principer (Riksantikvarieämbetet 2014: 1). Den kopplar individens möjlighet att känna anknytning till ett eller flera kulturarv med allas behov av värddiga och utvecklande levnadsförhållanden såsom de beskrivs i FN:s deklaration för mänskliga rättigheter (Thérond 2009: 10).

Hur många kulturarv finns det?

För att få en vidare uppfattning om komplexiteten i kulturarvsbegreppet kan man göra några nedslag bland artiklarna i *I valet och kvalet: Grundläggande frågor kring värdering och urval av kulturarv* (red Fredengren, Jensen & Wall 2012). I boken, som ingår i Riksantikvarieämbetet arbete för att åskådliggöra hur värdering och urval på området kan göras, problematiserar olika forskare med olika ingångar vad ett kulturarv är i dagens demokratiska och pluralistiska samhälle.

I ”Vilka är nationen?” (2012) relaterar Tobias Harding kulturarvsfrågan till framkomsten av den moderna nationalstaten. Det har inom forskningen blivit vanligt att förstå nationell identitet i termer av en ”föreställd gemenskap”. Detta avser hur nationalstaten kretsar kring en abstrakt gruppkänsla, som i grunden är skapad och som förenar medborgarnas på det hela taget separata livsvärldar (se Anderson 2000). En avgörande roll i sammanhanget spelar makten i samhället genom bland annat dess möjligheter att prägla och bevara (eller inte bevara) minnet av historien i offentligheten. Tidigare epokers kunglighet, aristokrati och kyrka har gjorts till en given nationell referenspunkt genom bland annat praktbyggnader, skulpturer och gatunamn. Parallellt med att historiens monument bevaras genom kulturmiljövårdande myndigheter uppförs nya i form av konserthus, teatrar, bibliotek och andra märkesbyggnader. Jämte staten och kyrkan har också det borgerliga civilsamhället bidragit till den nationella berättelsen. Skansen och Nordiska Museet, liksom flera läns museer, är resultat av privata gåvor. Likaså har Riksantikvarieämbetet i en betydande utsträckning samarbetat med olika fornminnesföreningar (Harding 2012: 48–55).

När det gäller den nationella historieskrivningen har statliga och vetenskapliga auktoriteter därtill sällskap av såväl amatörhistoriker som populärhistoriska berättelser och turistindustrin. Harding lyfter fram Jan Guillous populära romansvit om riddaren Arn (1998–2001) som ett tänkvärt exempel apropå både det komplexa samspelet mellan olika intressenter på kulturarvsområdet och den ständiga omförhandlingen av diskursen kring svensk historia. Dels smälter Guillous riddarberättelser samman en nationalromantisk historieskrivning och ett mångkulturellt budskap. Dels är Arnturism i Västergötland – som alltså utgår från av staten bevarade kulturminnesmärken – baserad på satsningar från såväl kommun och region som företag (ibid: 57–58, se också Synnestvedt 2008).

I en annan artikel i *I valet och kvalet*, "Exkludering, globala utmaningar och kultursektorns ansvar" (2012), konstaterar Masoud Kamali att det i hanteringen av kulturarvet ligger en dubbelhet. Å ena sidan har den en särskiljande funktion. De europeiska länderna har, inte minst mot bakgrund av kolonialismen, konstruerat en nationell identitet genom gränsdragningar mot andra kulturer. Många människor har betraktats och betraktas fortfarande som "de andra" och exkluderas från den nationella gemenskapen. Å andra sidan har hanteringen av kulturarvet en potential att utmana konventionella gränsdragningar och omfatta "alla", oavsett hudfärg, etnicitet och religion. Institutioner, som Nationalmuseum, vilka skapats för att bevara det "svenska" kulturarvet, söker idag inkludera grupper som tidigare i historien exkluderats från den nationella gemenskapen (ibid: 92).

Kamali framhåller vikten av ett inkluderande kulturarvsbegrepp, särskilt med tanke på de ultranationalistiska och rasistiska krafter som "vill tvinga in mänskligheten i nationella grupperingar och öka motsättningarna mellan olika grupper och nationer i världen" (ibid). Överhuvudtaget ter sig frågan om "vems" kulturarv som skall vårdas komplicerad med tanke på villkoren för identitetsskapande i dagens globaliserade och individualiserade samhälle. Samtiden kännetecknas ju på samma gång av en kulturell pluralism och en långtgående frihet för individerna att utforma sitt liv och sin identitet (Mahmood 2012). Livsstilar förstås som "reflexiva" såtillvida att människor självmedvetet och fortlöpande kan förändra dem i samspel med utbudet i en konsumtionsinriktad mediekultur och ett informationssamhälle med globala strukturer (se Giddens 1991).

I artikeln "Kulturarv som policyområde" (2012) relaterar Lennart Lundquist definitionsproblematiken om vad som kan förstås som ett kulturarv till demokratiidealet. Det är något av en truism att offentliga satsningar borde svara mot idén att tillgodose det gemensamma bästa. Men det finns i kulturarvsfrågan, liksom i många andra samhällspolitiska frågor, mer eller mindre motstridiga särintressen. Ett givet exempel är synen på det nationella, där företrädare för vad man för enkelhets skull kan kalla för ett inkluderande perspektiv står mot sådana med ett exkluderande. Den ena parten vill ha en bred definition av kulturarv, den andra en snäv. Ett annat exempel som Lundquist lyfter fram är turistindustrin, som förenar både offentliga och privata intressen. I vilken utsträckning går det att idag tala om det *gemensamma* bästa när en på många samhällsområden dominerande ideologi, nyliberalismen, förespråkar det *enskilda* ekonomiskt orienterade intresset som ett högsta värde (ibid: 25)?

Demokratifrågan blir än mer komplicerad i ljuset av svårigheterna att definiera vad som kan utgöra ett kulturarv. Det flesta är nog eniga om att fornlämningar, historiska monument och relikier på ett eller annat sätt kvalificerar sig. Dock är kultur, som sagt, ett vittomspännande begrepp som omfattar inte bara vissa fysiska miljöer, utan otaliga mänskliga uttryck. Det är lätt att föreställa sig att många av gårdagens traditioner och praktiker faller inom ramen för vad som det stora flertalet anser skall lyftas fram exempelvis på ett museum eller i en rapport som denna (det som är historiskt framträder nästan per definition som något slags arv). Men när man vänder blicken mot samtiden blir saker och ting på ett annat sätt öppna för debatt. Varför skulle man aporopå kulturarv inte lika gärna som målarkonst och konsthantverk kunna tala om graffiti och datorspel eller rentav sms:ande (se Grundberg 2000: 8–9)? Emellertid urskiljer Lundquist i just själva meningsskiljaktigheterna om vad som utgör vårt kulturarv en demokratisk potential. Istället för att eftersträva totalt samförstånd eller relativism kan en medvetenhet om de ständiga diskussionerna och rentav konflikterna i frågan vara grund för att bevara och etablera gemenskap (Lundquist 2012: 36).

Om statistiken

Det är med andra ord angeläget för alla som funderar över kulturarvsfrågor att ta ställning till vad ett sådant kan bestå av, men också vem som tillskriver det ett värde (se Halvorsen 2004). Ett kritiskt perspektiv bör även anläggas på en rapport som denna, som utgår från ett inkluderande istället för exkluderande kulturarvsbegrepp. Det skall dock understrykas att avsikten här inte är att definiera vad som är ett ”rätt och riktigt” synsätt, utan att framförallt stimulera reflektion om vad kulturarv kan vara. I bakgrunden finns en grundtanke om att kulturarv minst lika mycket som det förflutna handlar om vårt förhållande till nutiden och framtiden. Som den internationellt tongivande forskaren inom fältet *heritage studies*, Rodney Harrison, poängterar kan de avgränsningar eller öppningar som man idag skapar få en betydelse för tillvaron imorgon (2013: 4).

Fyra kategorier

Rapporten visar på svenskars aktivitet inom kulturarvsområdet i fyra kategorier: *Kulturvanor*, *Medlemskap*, *Högtider* och *Besöksmål i Västsverige*. Dessa är i första hand till för att skapa översiktlighet och gränserna mellan dem är knappast absoluta.

Den första kategorin, *Kulturvanor* (tabell 1–13), rör såväl besök vid offentliga institutioner som kulturbruk i privata sammanhang. Vissa vanor kan tyckas självklara i sammanhanget, som besök vid fornminnen (tabell 1), historiska sevärdheter och byggnader (tabell 2) eller, för den delen, gudstjänster (tabell 6) och teatrar (tabell 7). Andra kan för en del framstå som mindre givna, som handarbete eller hantverk (tabell 8) och tv-spelande (tabell 10). Urvalet speglar dock, som sagt, ambitionen att utifrån ett strategiskt urval av SOM-data på ett konkret sätt klargöra en öppenhet i vad kulturarvet kan bestå av.

Den andra kategorin, *Medlemskap* (tabell 14–17), inbegriper hembygds- och kulturföreningar (tabell 14 och 16), byalag och lokal samhällsförening (tabell 15), samt idrottsföreningar (tabell 17). Medlemskap i föreningar är givetvis också möjliga att beskriva i termer av kulturvanor, men de är knutna till en annan sorts kollektiv identitet och deltagande än till exempel bokläsande. Kategorin blir en markering om att kulturarvet inte bara kan bäras fram genom olika vanor, utan dessa kan även ha olika sociala sammanhang och samhälleliga betydelser.

Den tredje kategorin, *Högtider* (tabell 18–22), omfattar alltifrån firande med nationella eller religiösa förtecken, som midsommar (tabell 18) och den 1 advent (tabell 21), till demonstrerande mot rasism (tabell 22) och tv-tittande på finalen i Melodifestivalen (tabell 19). Detta urval speglar på ett annat sätt mångfalden men också relativismen i kulturarvsbegreppet. Vad som är en traditionell högtid är knappast givet i dagens Sverige, där nationaldagen först blev en helgdag 2005 och islam utvecklats till en viktig religion.

Den fjärde kategorin, *Besöksmål i Västsverige* (tabell 23–31), avser data om det regionala utbudet. Den omfattar besök av såväl konserthus och museer som nöjesparker och djurparker i regionen, vilka har olika grad av kulturhistoriska och kommersiella förtecken. Kategorin indikerar indirekt en skillnad mellan stad och landsort. Det finns betydligt fler kulturinstitutioner i Göteborg än på mindre orter, men på samma gång står institutioner, som exempelvis Bohusläns stadsmuseum och Vara konserthus, på ett annat sätt i centrum i det regionala kulturlivet.

Det kan understrykas att rapporten utgår från SOM:s frågor, vilket sätter en ram för hur öppenheten i kulturarvsbegreppet kan presenteras. Pluralismen åskådliggörs så att säga utifrån ett statistiskt material som ligger för handen. En begränsning i sammanhanget är att SOM:s frågor på området i mångt och mycket rör mer eller mindre traditionella institutioner och aktiviteter. Likaså kan frågorna beskrivas som grovmaskiga. Till exempel får frågan om teaterbesök täcka in alltifrån experimentell teater till barn- och sommar-teater, eller, för den delen, offentligt finansierad teater till privat sådan. När det gäller kategorin *Medlemskap* omfattar den inte kollektiva anslutningar på sociala medier och internet, som blivit

komplement till gängse förenings- och organisationstillhörigheter på 2000-talet. Men det skall framhållas att det också ligger en styrka i frågekategorier, som är vedertagna och kan fånga in grundläggande mönster.

Vidare är statistiken i tabellbilagan koncentrerad till vissa år. Det senaste undersökningsåret 2015 kompletteras med 2010 och 2011. Skälet till detta urval är pragmatiskt. Det är helt enkelt så att frågorna i SOM-enkäterna återkommer, men även byts ut och samma frågor ingår inte alla år. *Kulturvanor* och *Medlemskap* redovisar siffror från 2010 och 2015 för att dessa år hade breda frågebatterier i sammanhanget kulturvanor. Att *Ritualer och högtider* bara visar siffror från 2011 beror, kort och gott, på att SOM just då ställde frågor i ämnet.

Rapporten hämtar siffror från både SOM:s nationella och västsvenska undersökning. Det säger sig självt att kategorin *Besöksmål i Västsverige* utgår från data från den västsvenska enkäten. *Kulturvanor* förenar emellertid i viss mån nationell och regional statistik. Anledningen är att 2015 års SOM-undersökning innehåller några frågor som ställts i samverkan med Critical Heritage Studies. En handlar om köp av second hand eller begagnat (tabell 11) och den andra om släktforskning (tabell 13). Då släktforskningsfrågan och en variant på begagnat/second hand-frågan ("Besökt loppmarknad eller second hand-butik", tabell 12) ingick i den västsvenska delen redovisas siffrorna om dem som ett komplement till den i övrigt nationella statistiken om kulturvanor.

Därmed bör man understryka det problematiska i att på något enkelt sätt jämföra de olika tabellerna, som alltså rymmer siffror från såväl olika år som SOM:s nationella och västsvenska undersökningar. Med andra ord ger rapporten inte någon systematisk översikt eller kronologisk beskrivning av förändringar (för SOM-data om kulturvanor över längre tidsspann, se t ex Brodén 2013a). Däremot visar den på statistiska grundmönster med utgångspunkt i ett pluralistiskt kulturarvsbegrepp.

Sociodemografiska faktorer och attityder

Tabellerna struktureras utifrån olika variabler, som delvis består av *Demografiska faktorer*.

En demografisk variabel är *kön*. Det är sedan tidigare bekant att kvinnor har mer aktiva kulturvanor än män (se Antoni 2008). Statistiken i rapporten visar på några undantag, som besök av fornminnen och nationalparker eller naturreservat (tabell 3), men det är ett faktum att kvinnor på ett annat sätt än män fungerar som kulturbärare. Man kan se till besöksvanor för bibliotek (tabell 5), det vill säga en institution som inom folkbildningen setts som ett signum för alla medborgares möjlighet att berika sitt liv med litteratur och kunskap. Dessa demokratiska ideal är fortfarande levande och biblioteken anses från statligt håll bidra till kulturpolitikens måluppfyllelse genom att främja läsning, utbildning och kulturupplevelser (Höglund 2010). Det finns dock en markant könsskillnad och siffrorna för biblioteksbesök är, liksom i flertalet andra fall, högre för kvinnor än män.

En annan demografisk variabel är *ålder*. Det är knappast förvånande att procentsiffran för tv-spelande är högst bland 16–29-åringar eller att fler äldre än yngre firade den 1 advent i kyrkan. Men mönstren är knappast entydiga. Det finns en intressant nyansskillnad beträffande *Besöksmål i Västsverige*. Medan fördelningen mellan unga och äldre är någorlunda jämn för besök av Göteborgs kulturinstitutioner, som stadens stadsmuseum och konserthus, ser fördelningen annorlunda ut på landsorten (tabell 25). Där utgjorde 65–85-åringarna en majoritet av besökarna av både Bohusläns museum och Läckö slott år 2010. I sammanhanget bör man dock väga in tendensen att yngre, liksom högutbildade, i regionen oftare söker sig till Göteborg genom att flytta eller resa dit, liksom ta del av storstadens mediebevakning (Oscarsson 2012 och Weibull 2013: 48, 57).

Jämte kön och ålder är andra skiljelinjer knutna till *klass* och tjänstemän har mer aktiva kulturvanor än arbetare. Det kan påpekas att SOM mäter klass subjektivt på så vis att svarande själva får identifiera sitt nuvarande hushåll i klasshänseende. Hållbarheten i dagens klassbegrepp är omtvistad. Vissa forskare anser att identitetsskapande är mindre beroende av samhällsstrukturer än konsumtionsstilar (för en

översikt, se Oskarson m fl 2010). Likväl tycks klassbegreppet levande, inte minst med tanke på att lika många svarande räknar sig till de traditionella arbetar- och tjänstemannagrupperna. Det har också genom åren funnits en konstant skillnad när det gäller bokläsande mellan olika samhällsklasser (Weibull 2008: 260 och Brodén 2013b, se tabell 9), vilken delvis förklarats med att arbetare skulle ha en svagare lästradition genom yrke och utbildning (Antoni 2004: 299).

Nära knuten till klassfrågan är just *utbildning*. Det går här att se ett likartat mönster, det vill säga att högutbildade har mer aktiva kulturvanor än lågutbildade. I fallet med besök av historiska sevärdheter eller byggnader, liksom teatrar, är siffran så drastisk som att mer än dubbelt så många högutbildade än lågutbildade gör detta.

Genom variabeln *stad-land* uppmärksammas var människor bor i landet. Statistiken visar att personer som bor i storstadsområden generellt är mer aktiva än landsbygdsbor, vilket givetvis kan ses i ljuset av skillnaden i utbud av kulturinstitutioner. Men det finns variationer. När det gäller besöken av fornminnen är fördelningen jämnare och i fallet med medlemskap i hembygdsföreningar och byalag dominerar landsortsbor.

I tabellerna relateras vidare de fyra kategorierna till variabler, som rör *Attityder*. Dessa är på ett annat sätt än demografiska faktorer föränderliga – det är i alla fall lättare att ändra sin uppfattning om tillvaron än till exempel sin ålder. Likväl visar data om attityder hur människor med olika inställningar i diverse frågor är olika aktiva på kulturarvsområdet.

En attityd-variabel rör *ideologisk orientering*. Ordandet av människors politiska identifikation på en vänster-högerskala har sitt historiska ursprung i på vilken sida av salen delegaterna satt i det franska parlamentet efter revolutionen 1798. Indelningen är inte okomplicerad med tanke på hur traditionella ideologiska skiljelinjer grumlats och hur sammansatta politiska åsikter människor kan ha. Det går till exempel att föreställa sig någon som röstar vänster men som vill ha en stark militär eller vice versa. Dock pekar statistiken mot skillnader mellan individer med olika ideologisk orientering när det gäller deltagande i högtider. Fler människor som betraktar sig som höger firade 2011 Sveriges nationaldag (tabell 20) och den 1 advent i kyrkan, medan fler som identifierade sig som vänster demonstrerade mot rasism.

Vidare uppmärksammas *livstillfredsställelse*. SOM-institutet har mot bakgrund av trender inom samtida forskning och kulturpolitik undersökt möjligheten att kultur skulle främja folkhälsan, men statistiken talar för att ett sådant orsakssamband är svagt (Holmberg, Weibull & Gunnarsson 2013). Likväl blir det ett faktum att personer som är nöjda med sitt liv generellt är mer aktiva när det gäller bruket av kulturarv än andra. De levande kulturvanorna hos människor som känner en livstillfredsställelse kan på så vis allmänt sägas spegla idén om kultur som mänsklig odling i positiv bemärkelse.

Slutligen väger rapporten in *inställning till flyktingmottagande*. Det är ett sätt att anknyta till motsättningen mellan de ovan nämnda nationalistiska och mångkulturella förhållningssätten till kulturarv. Naturligtvis måste människor som ställer sig positiva till flyktingmottagande inte per se förespråka ett mer mångkulturellt Sverige, men mycket pekar mot ett sådant samband (Sandberg & Demker 2013). Hur som helst visar statistiken på att de som har en negativ inställning i frågan inte är särskilt aktiva på kulturarvsområdet. Det är rentav så att svenskar som vill ta emot färre personer från andra länder i mindre utsträckning än ägnar sig åt aktiviteter som är förknippade med kulturarvet, även i dess traditionella former.

Lögonfallande mönster

Om man skall lyfta fram övergripande tendenser i statistiken ter sig nog sambandet mellan en flyktingnegativ inställning och en svag kulturarvsanknytning som mest tankeväckande. Det framstår som paradoxalt att motståndare till ökade inslag av ”andra” kulturer själva överlag i mindre utsträckning än andra ägnar sig åt aktiviteter förknippade med det ”egna” kulturarvet. Fenomenet kan ses mot bakgrund av den starka kopplingen mellan låg utbildning och negativ inställning till flyktingmottagande (Demker 2015). En förklaring ligger till synes i att lågutbildade personer har mindre aktiva kulturanor i allmänhet. Det skall på samma gång påpekas att de har litet närmare band till vad som brukar kallas för folklig kultur. Bland de få undantagen, där personer med en kritisk flyktinginställning är jämförelsevis aktiva, finns tv-tittande på Melodifestivalfinalen, liksom besök av Skara sommarland (tabell 30). Dock är procentskillnaderna inte stora och man skall ha statistiska felmarginaler i åtanke. Men besök av fornminnen, historiska sevärdheter, museum (tabell 4) och teatrar eller, för den delen, bokläsande, som är förknippade med ett nationellt och traditionellt kulturarv, är alltså sådant som man ägnar sig åt i mindre utsträckning än andra.

Ser man till rapportens fyra statistiska kategorier finns det andra generella tendenser som också kan framhållas. När det gäller *Kulturanor* har det redan påpekats hur kvinnor är mer aktiva än män i mångt och mycket på området, liksom hur motsvarande även gäller högutbildade kontra lågutbildade och tjänstemän kontra arbetare. Kort sagt, framträder bilden av den välutbildade kvinnan med tjänstemannabakgrund som en viktig bärare av många former av kulturarv.

När det gäller *Medlemskap* finns det, inte oväntat, en markant skillnad mellan stad och landsbygd rörande hembygdsföreningar, samt lokala samhällsföreningar och byalag. Stadsbor är visserligen mer aktiva i kulturföreningar, men det blir rimligt att påstå att personer på landsorten på ett annat sätt organiserar sig kring lokalt präglade kulturarv.

I fallet med *Högtider* är det däremot svårt att urskilja några anmärkningsvärda tendenser. Personer med högersympatier firade alltså 2011 i större utsträckning Sveriges nationaldag och första advent i kyrkan, medan de med vänstersympatier var mer frekventa när det gäller att demonstrera mot rasism. Skillnaderna är dock inte dramatiska och kanske blir just detta mest intressant. Medan variationerna kan vara stora mellan människors kultur- och besöksvanor, tycks det finnas en påfallande homogenitet i sammanhanget högtider och traditioner.

I kategorin *Besöksmål i Västsverige* upprepas bekanta mönster, men med vissa skillnader. Som sagt, spelar äldre människor en annan roll när det gäller besök av kulturinstitutioner utanför Göteborg. Där har utbildning inte heller samma betydelse för besökstalen. Sannolikt kan saken, som nämns ovan, ses i ljuset av hur yngre och högutbildade på ett annat vis söker sig till storstaden och intresserar sig för dess kulturutbud.

Sammanfattningsvis finns det också en poäng med att säga något om de frågor i 2015 års SOM-undersökningar som Centre for Critical Heritage Studies medverkat till. Att så mycket som 13 procent har släktforskat kan framstå som en överraskande hög siffra. Däremot är det, som många nog förväntar sig, vanligare att 65–85-åringar gör detta än andra.

Besök av loppmarknad eller second hand-butik, som även var del av det västsvenska frågebatteriet, hade också en påfallande hög siffra: 70 procent. Dock blev utfallet för frågevarianten om köp av second hand eller begagnat, som alltså ingick den nationella enkäten, lägre – 53 procent av svenskarna gjorde detta. Med tanke på att västsvenskarna inte på något drastiskt sätt avviker från riksgenomsnittet när det gäller köp av second hand eller begagnat kan man eventuellt betrakta diskrepansen mellan frågevarianterna som belysande för hur procenttal kan variera beroende på hur en fråga formuleras.

Hur som helst är det i fallet med båda frågevarianterna vanligare att personer med dessa vanor är kvinnor och välutbildade, liksom har en vänsteråskådning. Det kan här nämnas att det redovisas mer detaljerade siffror om olika typ av begagnade eller second hand-inköp, som kläder, möbler, husgeråd,

böcker, byggdetaljer och leksaker (tabell 11). Bland annat framgår att möbelinköp i sammanhanget är en mer könsneutral aktivitet och att fler män än kvinnor inhandlar byggdetaljer.

Avslutningsvis kan man utifrån siffrorna i rapporten ta fasta på vikten av att inte bara reflektera över det komplexa kulturarvsbegreppet, utan också fördjupa analysen av statistiken om människors aktiviteter på området och de bakomliggande sambanden.

Referenser

- Anderson, Benedict (2000): *Den föreställda gemenskapen: Reflexioner kring nationalismens ursprung och spridning*, Göteborg: Daidalos.
- Antoni, Rudolf 2008. "De mångas kultur", L Nilsson & R Antoni (red): *Regionen, medborgarna och flernivådemokratien*, Göteborg: SOM-institutet.
- Bale, Kjersti 2010. *Estetik: En introduktion*. Göteborg: Daidalos.
- Aronsson, Peter (2005): "Ett forskningsfält tar form", P Aronsson & M Hillström (red): *Kulturarvens dynamik*. Linköping/Tema kultur och samhälle.
- Bale, Kjersti (2010): *Estetik: En introduktion*. Göteborg: Daidalos.
- Beckman, Svante (1998): "Vad vill staten med kulturarvet?", A Ahlén & J Hedén (red): *Kulturarvets natur*, Eslöv: Symposium.
- Berggren, Henrik & Lars Trägårdh (2006): *Är svensken människa? Gemenskap och oberoende i det moderna Sverige*, Stockholm: Norstedts.
- Brodén, Daniel (2013a): *Kulturvanor i Sverige: 1989-2012*, Göteborg: SOM-institutet.
- (2013b): "Arbetarklass och kulturvanor i historisk kontrast", L Weibull, H Oscarsson & A Bergström (red): *Vägsäl*. Göteborgs universitet: SOM-institutet.
- Cavalcante Schuback, Marcia Sá & Hegardt, Johan (2016): "Ordet: Kulturarv", *Ord & Bild* (nr 3–4).
- Demker, Marie (2015): "Mobilisering kring migration förändrar det svenska partisystemet", A Bergström, B Johansson, H Oscarsson & M Oskarson (red): *Fragment*, Göteborgs universitet: SOM-institutet.
- Fornäs, Johan 2012. *Kultur*. Malmö: Liber.
- Fredengren, Christina; Ola W Jensen & Åsa Wall (red): *I valet och kvalet: Grundläggande frågor kring värdering och urval av kulturarv*, Stockholm: Riksantikvarieämbetet.
- Giddens, Anthony (1999): *Modernitet och självidentitet: Självet och samhället i den senmoderna epoken*, Göteborg: Daidalos.
- Grundberg, Jonas (2000): *Kulturarvsförvaltningens samhällsuppdrag: En introduktion till kulturarvsförvaltningens teori och praktik*, Göteborg: Göteborgs universitet.
- Gustafsson, Anders & Håkan Karlsson (2004): *Kulturarv som samhällsdialog? En betraktelse av kulturarvsförmedling*, Stockholm: Riksantikvarieämbetet.
- Hall, Patrik (1998): *The Social Construction of Nationalism: Sweden as an Example*, Lund: Lund University Press.
- Halvorsen, Else Marie (2004): *Kultur og individ. Kulturpedagogiske perspektiv på kulturforståelse, kulturprosesser og identitet*, Oslo: Universitetsforlaget.
- Harding, Tobias (2012): "Vilka är nationen?", C Fredengren, O Jensen & Å Wall (red): *I valet och kvalet: Grundläggande frågor kring värdering och urval av kulturarv*, Stockholm: Riksantikvarieämbetet.
- Harrison, Rodney (2013): *Heritage: Critical Approaches*, London: Routledge.
- Holmberg, Sören, Lennart Weibull & Mattias Gunnarsson (2013): "Må bättre av kultur – en personlighetsfråga?", L Weibull, H Oscarsson, A Bergström (red): *Vägsäl: 43 kapitel om politik, medier och samhälle*, Göteborg: SOM-institutet.

- Höglund, Lars (2010): "Bibliotek och demokratiska möten", L Weibull m fl (red): *I framtidens skugga*, Göteborg: SOM-institutet.
- Lundquist, Lennart (2012): "Kulturarv som policyområde", C Fredengren, O Jensen & Å Wall (red): *I valet och kvalet: Grundläggande frågor kring värdering och urval av kulturarv*, Stockholm: Riksantikvarieämbetet.
- Löfgren, Orvar (1990): "Medierna i nationsbygget: Hur press, radio och TV gjort Sverige svenskt", U Hannertz (red): *Medier och kulturer*, Stockholm: Carlssons.
- (1993): "Nationella arenor", B Ehn, J Frykman & O Löfgren: *Försvenskningen av Sverige*, Stockholm: Natur & kultur.
- Kamali, Masoud (2012): "Exkluderingar, globala utmaningar och kultursektorns ansvar, C Fredengren, O Jensen & Å Wall (red): *I valet och kvalet: Grundläggande frågor kring värdering och urval av kulturarv*, Stockholm: Riksantikvarieämbetet.
- Mahmood, Qaisar (2012): "Kulturarv, vems kulturarv?", *I valet och kvalet: Grundläggande frågor kring värdering och urval av kulturarv*, Stockholm: Riksantikvarieämbetet.
- Myndigheten för kulturanalys (2016): *Kulturmiljöstatistik*, Stockholm: Myndigheten för kulturanalys.
- Oscarsson, Henrik (2012): "Populära utflyktsmål i Västra Götaland", A Bergstrand (red): *Västsvensk vardag*, Göteborg: SOM-Institutet.
- Oskarson, Maria m fl (2010): "En fråga om klass", M Oskarson m fl (red): *En fråga om klass: Levnadsförhållanden, livsstil, politik*, Stockholm: Liber.
- Propositionen om Kulturmiljövård* (1987/88:104), Stockholm: Sveriges riksdag.
- Propositionen om kulturpolitik* (1996/97:3), Stockholm: Sveriges riksdag.
- Riksantikvarieämbetet (2014): *Farokonventionen: Europarådets ramkonvention om kulturarvets samhälleliga värde*, Stockholm: Riksantikvarieämbetet [rapport].
- Sandberg, Linn & Marie Demker (2013): "Ökat motstånd mot flyktingar men starkt stöd för skäl till uppehållstillstånd", L Weibull, H Oscarsson & A Bergström (red): *Vägskäl*, Göteborgs universitet: SOM-institutet.
- Statens kulturråd (1997): *Kulturmiljöstatistik 1995*, Stockholm: Statistiska meddelanden.
- Synnestvedt, Anita (2008): "*Dom gör det med hjärtat*": *Kulturarvspedagogikens teori och metod*, Göteborg: Bricoeuleur press.
- Thérond, Daniel (2009): "Benefits and Innovations of the Council of Europe Framework Convention on the Value of Cultural Heritage for Society", *Heritage and Beyond*, Strasbourg: Council of Europe Publishing.
- Weibull, Lennart (2013): "På väg mot en region? Regional orientering och lokalt nyhetsintresse", A Bergström & J Ohlsson (red): *En region för alla? Medborgare, människor och medier i Västsverige*, Göteborg: SOM-institutet.

Tabeller

Tabell 1a	Besökt fornminne minst någon gång det senaste året, 2010 och 2015, efter sociodemografiska faktorer (procent)
Tabell 1b	Besökt fornminne minst någon gång det senaste året, 2010 och 2015, efter attityder (procent)
Tabell 2a	Besökt historisk sevärighet/byggnad minst någon gång det senaste året, 2010 och 2015, efter sociodemografiska faktorer (procent)
Tabell 2b	Besökt historisk sevärighet/byggnad minst någon gång det senaste året, 2010 och 2015, efter attityder (procent)
Tabell 3a	Besökt naturreservat/nationalpark minst någon gång det senaste året, 2010 och 2015, efter sociodemografiska faktorer (procent)
Tabell 3b	Besökt naturreservat/nationalpark minst någon gång det senaste året, 2010 och 2015, efter attityder (procent)
Tabell 4a	Gått på museum minst någon gång det senaste året, 2010 och 2015, efter sociodemografiska faktorer (procent)
Tabell 4b	Gått på museum minst någon gång det senaste året, 2010 och 2015, efter attityder (procent)
Tabell 5a	Besökt bibliotek minst någon gång det senaste året, 2010 och 2015, efter sociodemografiska faktorer (procent)
Tabell 5b	Besökt bibliotek minst någon gång det senaste året, 2010 och 2015, efter attityder (procent)
Tabell 6a	Besökt gudstjänst/religiöst möte minst någon gång det senaste året, 2010 och 2015, efter sociodemografiska faktorer (procent)
Tabell 6b	Besökt gudstjänst/religiöst möte minst någon gång det senaste året, 2010 och 2015, efter attityder (procent)
Tabell 7a	Gått på teater minst någon gång det senaste året, 2010 och 2015, efter sociodemografiska faktorer (procent)
Tabell 7b	Gått på teater minst någon gång det senaste året, 2010 och 2015, efter attityder (procent)
Tabell 8a	Sysslat med handarbete/hantverk minst någon gång det senaste året, 2010 och 2015, efter sociodemografiska faktorer (procent)
Tabell 8b	Sysslat med handarbete/hantverk minst någon gång det senaste året, 2010 och 2015, efter attityder (procent)
Tabell 9a	Läst en bok <i>minst varje vecka</i> det senaste året, 2010 och 2015, efter sociodemografiska faktorer (procent)

Tabell 9b	Läst en bok <i>minst varje vecka</i> det senaste året, 2010 och 2015, efter attityder (procent)
Tabell 10a	Spelat dator/tv-spel minst någon gång det senaste året, 2015, efter sociodemografiska faktorer (procent)
Tabell 10b	Spelat dator/tv-spel minst någon gång det senaste året, 2015, efter attityder (procent)
Tabell 11a	Handlat second hand/begagnat minst någon gång det senaste året, 2015, efter sociodemografiska faktorer (procent)
Tabell 11b	Handlat second hand/begagnat minst någon gång det senaste året, 2015, efter attityder (procent)
Tabell 11c	Handlat second hand/begagnat – inköp minst någon gång det senaste året, 2015, efter sociodemografiska faktorer (procent)
Tabell 11d	Handlat second hand/begagnat – inköp minst någon gång det senaste året, 2015, efter attityder (procent)
Tabell 12a	Besökt loppmarknad/second hand-butik minst någon gång det senaste året, 2015, efter sociodemografiska faktorer, <i>Västsverige</i> (procent)
Tabell 12b	Besökt loppmarknad/second hand-butik minst någon gång det senaste året, 2015, efter attityder, <i>Västsverige</i> (procent)
Tabell 13a	Släktforskat minst någon gång det senaste året, 2015, efter sociodemografiska faktorer, <i>Västsverige</i> (procent)
Tabell 13b	Släktforskat minst någon gång det senaste året, 2015, efter attityder, <i>Västsverige</i> (procent)
Tabell 14a	Medlem/aktiv i hembygdsförening det senaste året, 2010, efter sociodemografiska faktorer (procent)
Tabell 14b	Medlem/aktiv i hembygdsförening det senaste året, 2010, efter attityder (procent)
Tabell 15a	Medlem/aktiv i lokal samhällsförening/byalag det senaste året, 2010 och 2015, efter sociodemografiska faktorer (procent)
Tabell 15b	Medlem/aktiv i lokal samhällsförening/byalag det senaste året, 2010 och 2015, efter attityder (procent)
Tabell 16a	Medlem/aktiv i kulturförening det senaste året, 2010 och 2015, efter sociodemografiska faktorer (procent)
Tabell 16b	Medlem/aktiv i kulturförening det senaste året, 2010 och 2015, efter attityder (procent)
Tabell 17a	Medlem/aktiv i idrotts-/friluftsförening det senaste året, 2010 och 2015, efter sociodemografiska faktorer (procent)
Tabell 17b	Medlem/aktiv i idrotts-/friluftsförening det senaste året, 2010 och 2015, efter attityder (procent)

Tabell 18a	Firat midsommar det senaste året, 2011, efter sociodemografiska faktorer (procent)
Tabell 18b	Firat midsommar det senaste året, 2011, efter attityder (procent)
Tabell 19a	Tittade på finalen i Melodifestivalen det senaste året, 2011, efter sociodemografiska faktorer (procent)
Tabell 19b	Tittade på finalen i Melodifestivalen det senaste året, 2011, efter attityder (procent)
Tabell 20a	Firat Sveriges nationaldag det senaste året, 2011, efter sociodemografiska faktorer (procent)
Tabell 20b	Firat Sveriges nationaldag det senaste året, 2011, efter attityder (procent)
Tabell 21a	Var i kyrkan på 1 advent det senaste året, 2011, efter sociodemografiska faktorer (procent)
Tabell 21b	Var i kyrkan på 1 advent det senaste året, 2011, efter attityder (procent)
Tabell 22a	Deltagit i demonstration mot rasism det senaste året, 2011, efter sociodemografiska faktorer (procent)
Tabell 22b	Deltagit i demonstration mot rasism det senaste året, 2011, efter attityder (procent)
Tabell 23a	Besöksmål i Västsverige minst någon gång det senaste året, 2010, samtliga (procent)
Tabell 23b	Besöksmål i Västsverige minst någon gång det senaste året, 2015, samtliga (procent)
Tabell 24a	Besöksmål i Västsverige minst någon gång det senaste året, 2010, efter kön (procent)
Tabell 24b	Besöksmål i Västsverige minst någon gång det senaste året, 2015, efter kön (procent)
Tabell 25a	Besöksmål i Västsverige minst någon gång det senaste året, 2010, efter ålder (procent)
Tabell 25b	Besöksmål i Västsverige minst någon gång det senaste året, 2015, efter ålder (procent)
Tabell 26a	Besöksmål i Västsverige minst någon gång det senaste året, 2010, efter stad-land (procent)
Tabell 26b	Besöksmål i Västsverige minst någon gång det senaste året, 2015, efter stad-land (procent)
Tabell 27a	Besöksmål i Västsverige minst någon gång det senaste året, 2010, efter utbildning (procent)
Tabell 27b	Besöksmål i Västsverige minst någon gång det senaste året, 2015, efter utbildning (procent)

- Tabell 28a **Besöksmål i Västsverige** minst någon gång det senaste året, 2010, efter subjektiv klass (procent)
- Tabell 28b **Besöksmål i Västsverige** minst någon gång det senaste året, 2015, efter subjektiv klass (procent)
- Tabell 29a **Besöksmål i Västsverige** minst någon gång det senaste året, 2010, efter ideologisk orientering (procent)
- Tabell 29b **Besöksmål i Västsverige** minst någon gång det senaste året, 2015, efter ideologisk orientering (procent)
- Tabell 30a **Besöksmål i Västsverige** minst någon gång det senaste året, 2010, efter inställning till flyktingmottagande (procent)
- Tabell 30b **Besöksmål i Västsverige** minst någon gång det senaste året, 2015, efter inställning till flyktingmottagande (procent)
- Tabell 31a **Besöksmål i Västsverige** minst någon gång det senaste året, 2010, efter livstillfredsställelse (procent)
- Tabell 31b **Besöksmål i Västsverige** minst någon gång det senaste året, 2015, efter livstillfredsställelse (procent)

Tabell 1a BESÖKT FORNMINNE minst någon gång det senaste året, 2010 och 2015, efter sociodemografiska faktorer (procent)

	2010	2015	Antal 2015
Samtliga	42	47	3093
<i>Kön</i>			
Kvinna	40	44	1612
Man	44	51	1477
<i>Ålder</i>			
16–29 år	36	48	436
30–49 år	41	48	854
50–64 år	47	47	846
65–85 år	40	45	956
<i>Stad–land¹</i>			
Ren landsbygd	42	50	442
Mindre tätort	38	45	586
Stad/större tätort	42	48	1483
Sthlm/Gbg/Malmö	44	44	527
<i>Utbildning²</i>			
Låg	26	32	452
Medel	39	46	1606
Hög	54	57	979
<i>Subjektiv klass³</i>			
Arbetarhem	32	39	1150
Jordbrukarhem	37	53	83
Tjänstemannahem	50	53	1083
Högre tjänstemannahem	60	58	306
Företagarhem	46	47	262

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Baseras på respondentens beskrivning; kategorin Sthlm/Gbg/Malmö baseras emellertid på registerdata i det att boende i Stockholm/Göteborg/Malmö som svarat stad eller storstad är förda till denna kategori.

² "Låg" avser som mest grundskola eller motsvarande obligatorisk skola; "Medel" avser utbildning utöver grundskola men ej vid högskola/universitet; "Hög" avser studier vid högskola/universitet (med/utan examen).

³ Avser respondentens beskrivning av sitt nuvarande hem via fasta svarsalternativ motsvarande de redovisade i tabellen.

Tabell 1b BESÖKT FORNMINNE minst någon gång det senaste året, 2010 och 2015, efter attityder (procent)

	2010	2015	Antal 2015
Samtliga	42	47	3093
<i>Ideologisk orientering¹</i>			
Till vänster	42	48	964
Varken eller	34	42	882
Till höger	46	51	1177
<i>Inställning till flyktingmottagande²</i>			
Negativ	38	41	584
Varken eller	41	50	320
Positiv	49	53	549
<i>Livstillfredsställelse³</i>			
Mycket nöjd	45	52	600
Ganska nöjd	40	46	842
Inte nöjd	33	35	139

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan. Variationen i antal svarspersoner beror på att frågorna ingår i en, två, tre eller samtliga fyra delundersökningar.

¹ Frågan har fem svarsalternativ, "klart till vänster"; "något till vänster"; "varken till vänster eller till höger"; "något till höger"; "klart till höger", som är hopslagna till den redovisade kategorin.

² Frågan utgår från förslaget "Ta emot färre flyktingar i Sverige". Svarsalternativen, "mycket bra"; "ganska bra"; "varken bra eller dåligt förslag"; "ganska dåligt"; "mycket dåligt förslag", är hopslagna till de redovisade kategorierna.

³ Frågan lyder 'Hur nöjd är du på det hela taget med det liv du lever?'. Svarsalternativen är 'mycket nöjd'; 'ganska nöjd'; 'inte särskilt nöjd' samt 'inte alls nöjd', där de två senare är hopslagna till den redovisade kategorin 'inte nöjd'.

**Tabell 2a BESÖKT HISTORISK SEVÄRDHET/BYGGNAD minst någon gång
det senaste året, 2010 och 2015, efter sociodemografiska faktorer
(procent)**

	2010	2015	Antal 2015
Samtliga	62	69	3107
<i>Kön</i>			
Kvinna	63	70	1629
Man	61	68	1470
<i>Ålder</i>			
16–29 år	61	73	439
30–49 år	66	76	856
50–64 år	65	69	849
65–85 år	53	60	962
<i>Stad–land¹</i>			
Ren landsbygd	54	65	442
Mindre tätort	55	62	592
Stad/större tätort	64	71	1487
Sthlm/Gbg/Malmö	74	76	529
<i>Utbildning²</i>			
Låg	39	41	456
Medel	60	69	1613
Hög	77	82	982
<i>Subjektiv klass³</i>			
Arbetarhem	49	56	1153
Jordbrukarhem	45	62	85
Tjänstemannahem	74	78	1084
Högre tjänstemannahem	82	84	306
Företagarhem	67	73	265

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Baseras på respondentens beskrivning; kategorin Sthlm/Gbg/Malmö baseras emellertid på registerdata i det att boende i Stockholm/Göteborg/Malmö som svarat stad eller storstad är förda till denna kategori.

² "Låg" avser som mest grundskola eller motsvarande obligatorisk skola; "Medel" avser utbildning utöver grundskola men ej vid högskola/universitet; "Hög" avser studier vid högskola/universitet (med/utan examen).

³ Avser respondentens beskrivning av sitt nuvarande hem via fasta svarsalternativ motsvarande de redovisade i tabellen.

**Tabell 2b BESÖKT HISTORISK SEVÄRDHET/BYGGNAD minst någon gång
det senaste året, 2010 och 2015, efter attityder (procent)**

	2010	2015	Antal 2015
Samtliga	62	69	3107
<i>Ideologisk orientering¹</i>			
Till vänster	63	70	969
Varken eller	50	59	885
Till höger	68	75	1180
<i>Inställning till flyktingmottagande²</i>			
Negativ	55	61	587
Varken eller	62	71	321
Positiv	73	79	552
<i>Livstillfredsställelse³</i>			
Mycket nöjd	65	74	602
Ganska nöjd	61	67	845
Inte nöjd	50	50	139

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan. Variationen i antal svarspersoner beror på att frågorna ingår i en, två, tre eller samtliga fyra delundersökningar.

¹ Frågan har fem svarsalternativ, "klart till vänster"; "något till vänster"; "varken till vänster eller till höger"; "något till höger"; "klart till höger", som är hopslagna till den redovisade kategorin.

² Frågan utgår från förslaget "Ta emot färre flyktingar i Sverige". Svarsalternativen, "mycket bra"; "ganska bra"; "varken bra eller dåligt förslag"; "ganska dåligt"; "mycket dåligt förslag", är hopslagna till de redovisade kategorierna.

³ Frågan lyder 'Hur nöjd är du på det hela taget med det liv du lever?'. Svarsalternativen är 'mycket nöjd'; 'ganska nöjd'; 'inte särskilt nöjd' samt 'inte alls nöjd', där de två senare är hopslagna till den redovisade kategorin 'inte nöjd'.

**Tabell 3a BESÖKT NATURRESERVAT/NATIONALPARK minst någon gång
det senaste året, 2010 och 2015, efter sociodemografiska faktorer
(procent)**

	2010	2015	Antal 2015
Samtliga	50	60	3233
<i>Kön</i>			
Kvinna	50	60	1629
Man	50	59	1470
<i>Ålder</i>			
16–29 år	46	63	440
30–49 år	54	67	859
50–64 år	54	61	842
65–85 år	44	50	962
<i>Stad–land¹</i>			
Ren landsbygd	48	57	439
Mindre tätort	47	53	590
Stad/större tätort	50	62	1487
Sthlm/Gbg/Malmö	58	64	532
<i>Utbildning²</i>			
Låg	33	38	456
Medel	47	58	1609
Hög	63	73	982
<i>Subjektiv klass³</i>			
Arbetarhem	39	50	1154
Jordbrukarhem	41	55	84
Tjänstemannahem	59	67	1083
Högre tjänstemannahem	66	70	304
Företagarhem	57	65	264

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Baseras på respondentens beskrivning; kategorin Sthlm/Gbg/Malmö baseras emellertid på registerdata i det att boende i Stockholm/Göteborg/Malmö som svarat stad eller storstad är förda till denna kategori.

² "Låg" avser som mest grundskola eller motsvarande obligatorisk skola; "Medel" avser utbildning utöver grundskola men ej vid högskola/universitet; "Hög" avser studier vid högskola/universitet (med/utan examen).

³ Avser respondentens beskrivning av sitt nuvarande hem via fasta svarsalternativ motsvarande de redovisade i tabellen.

**Tabell 3b BESÖKT NATURRESERVAT/NATIONALPARK minst någon gång
det senaste året, 2010 och 2015, efter attityder (procent)**

	2010	2015	Antal 2015
Samtliga	50	60	3233
<i>Ideologisk orientering¹</i>			
Till vänster	51	62	966
Varken eller	44	52	883
Till höger	53	64	1181
<i>Inställning till flyktingmottagande²</i>			
Negativ	46	51	585
Varken eller	50	58	321
Positiv	58	69	551
<i>Livstillfredsställelse³</i>			
Mycket nöjd	53	63	599
Ganska nöjd	49	59	845
Inte nöjd	43	48	141

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan. Variationen i antal svarspersoner beror på att frågorna ingår i en, två, tre eller samtliga fyra delundersökningar.

¹ Frågan har fem svarsalternativ, "klart till vänster"; "något till vänster"; "varken till vänster eller till höger"; "något till höger"; "klart till höger", som är hopslagna till den redovisade kategorin.

² Frågan utgår från förslaget "Ta emot färre flyktingar i Sverige". Svarsalternativen, "mycket bra"; "ganska bra"; "varken bra eller dåligt förslag"; "ganska dåligt"; "mycket dåligt förslag", är hopslagna till de redovisade kategorierna.

³ Frågan lyder 'Hur nöjd är du på det hela taget med det liv du lever?'. Svarsalternativen är 'mycket nöjd'; 'ganska nöjd'; 'inte särskilt nöjd' samt 'inte alls nöjd', där de två senare är hopslagna till den redovisade kategorin 'inte nöjd'.

Tabell 4a GÅTT PÅ MUSEUM minst någon gång det senaste året, 2010 och 2015, efter sociodemografiska faktorer (procent)

	2010	2015	Antal 2015
Samtliga	47	59	3106
<i>Kön</i>			
Kvinna	50	62	1623
Man	43	56	1479
<i>Ålder</i>			
16–29 år	49	61	440
30–49 år	49	66	861
50–64 år	46	58	843
65–85 år	43	54	961
<i>Stad–land¹</i>			
Ren landsbygd	33	48	441
Mindre tätort	37	49	591
Stad/större tätort	52	61	1487
Sthlm/Gbg/Malmö	61	74	531
<i>Utbildning²</i>			
Låg	26	34	457
Medel	42	57	1608
Hög	66	76	983
<i>Subjektiv klass³</i>			
Arbetarhem	35	46	1154
Jordbrukarhem	27	40	85
Tjänstemannahem	59	70	1085
Högre tjänstemannahem	71	77	306
Företagarhem	52	59	261

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Baseras på respondentens beskrivning; kategorin Sthlm/Gbg/Malmö baseras emellertid på registerdata i det att boende i Stockholm/Göteborg/Malmö som svarat stad eller storstad är förda till denna kategori.

² "Låg" avser som mest grundskola eller motsvarande obligatorisk skola; "Medel" avser utbildning utöver grundskola men ej vid högskola/universitet; "Hög" avser studier vid högskola/universitet (med/utan examen).

³ Avser respondentens beskrivning av sitt nuvarande hem via fasta svarsalternativ motsvarande de redovisade i tabellen.

Tabell 4b GÅTT PÅ MUSEUM minst någon gång det senaste året, 2010 och 2015, efter attityder (procent)

	2010	2015	Antal 2015
Samtliga	47	59	3106
<i>Ideologisk orientering¹</i>			
Till vänster	49	63	968
Varken eller	38	52	884
Till höger	51	62	1180
<i>Inställning till flyktingmottagande²</i>			
Negativ	38	50	587
Varken eller	48	58	321
Positiv	59	71	552
<i>Livstillfredsställelse³</i>			
Mycket nöjd	50	63	600
Ganska nöjd	46	57	844
Inte nöjd	36	49	141

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan. Variationen i antal svarspersoner beror på att frågorna ingår i en, två, tre eller samtliga fyra delundersökningar.

¹ Frågan har fem svarsalternativ, "klart till vänster"; "något till vänster"; "varken till vänster eller till höger"; "något till höger"; "klart till höger", som är hopslagna till den redovisade kategorin.

² Frågan utgår från förslaget "Ta emot färre flyktingar i Sverige". Svarsalternativen, "mycket bra"; "ganska bra"; "varken bra eller dåligt förslag"; "ganska dåligt"; "mycket dåligt förslag", är hopslagna till de redovisade kategorierna.

³ Frågan lyder 'Hur nöjd är du på det hela taget med det liv du lever?'. Svarsalternativen är 'mycket nöjd'; 'ganska nöjd'; 'inte särskilt nöjd' samt 'inte alls nöjd', där de två senare är hopslagna till den redovisade kategorin 'inte nöjd'.

Tabell 5a BESÖKT BIBLIOTEK minst någon gång det senaste året, 2010 och 2015, efter sociodemografiska faktorer (procent)

	2010	2015	Antal 2015
Samtliga	54	58	3118
<i>Kön</i>			
Kvinna	61	65	1631
Man	46	51	1479
<i>Ålder</i>			
16–29 år	63	71	440
30–49 år	59	62	862
50–64 år	46	54	848
65–85 år	52	53	967
<i>Stad–land¹</i>			
Ren landsbygd	43	71	443
Mindre tätort	50	62	595
Stad/större tätort	58	54	1491
Sthlm/Gbg/Malmö	59	53	533
<i>Utbildning²</i>			
Låg	34	39	462
Medel	50	55	1617
Hög	71	73	982
<i>Subjektiv klass³</i>			
Arbetarhem	47	51	1159
Jordbrukarhem	27	32	85
Tjänstemannahem	63	67	1084
Högre tjänstemannahem	65	65	308
Företagarhem	49	54	265

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Baseras på respondentens beskrivning; kategorin Sthlm/Gbg/Malmö baseras emellertid på registerdata i det att boende i Stockholm/Göteborg/Malmö som svarat stad eller storstad är förda till denna kategori.

² "Låg" avser som mest grundskola eller motsvarande obligatorisk skola; "Medel" avser utbildning utöver grundskola men ej vid högskola/universitet; "Hög" avser studier vid högskola/universitet (med/utan examen).

³ Avser respondentens beskrivning av sitt nuvarande hem via fasta svarsalternativ motsvarande de redovisade i tabellen.

Tabell 5b BESÖKT BIBLIOTEK minst någon gång det senaste året, 2010 och 2015, efter attityder (procent)

	2010	2015	Antal 2015
Samtliga	54	58	3118
<i>Ideologisk orientering¹</i>			
Till vänster	60	67	975
Varken eller	49	56	886
Till höger	53	53	1183
<i>Inställning till flyktingmottagande²</i>			
Negativ	45	54	588
Varken eller	54	61	319
Positiv	66	73	553
<i>Livstillfredsställelse³</i>			
Mycket nöjd	55	53	607
Ganska nöjd	53	53	853
Inte nöjd	51	52	138

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan. Variationen i antal svarspersoner beror på att frågorna ingår i en, två, tre eller samtliga fyra delundersökningar.

¹ Frågan har fem svarsalternativ, "klart till vänster"; "något till vänster"; "varken till vänster eller till höger"; "något till höger"; "klart till höger", som är hopslagna till den redovisade kategorin.

² Frågan utgår från förslaget "Ta emot färre flyktingar i Sverige". Svarsalternativen, "mycket bra"; "ganska bra"; "varken bra eller dåligt förslag"; "ganska dåligt"; "mycket dåligt förslag", är hopslagna till de redovisade kategorierna.

³ Frågan lyder 'Hur nöjd är du på det hela taget med det liv du lever?'. Svarsalternativen är 'mycket nöjd'; 'ganska nöjd'; 'inte särskilt nöjd' samt 'inte alls nöjd', där de två senare är hopslagna till den redovisade kategorin 'inte nöjd'.

**Tabell 6a BESÖKT GUDSTJÄNST/RELIGIÖST MÖTE minst någon gång
det senaste året, 2010 och 2015, efter sociodemografiska faktorer
(procent)**

	2010	2015	Antal 2015
Samtliga	37	31	1666
<i>Kön</i>			
Kvinna	41	36	893
Man	33	27	773
<i>Ålder</i>			
16–29 år	27	25	222
30–49 år	34	30	467
50–64 år	40	31	446
65–85 år	45	36	531
<i>Stad–land¹</i>			
Ren landsbygd	46	33	255
Mindre tätort	36	36	288
Stad/större tätort	36	26	788
Sthlm/Gbg/Malmö	33	32	304
<i>Utbildning²</i>			
Låg	36	32	260
Medel	35	30	868
Hög	41	35	515
<i>Subjektiv klass³</i>			
Arbetarhem	32	28	639
Jordbrukarhem	51	44	55
Tjänstemannahem	42	33	578
Högre tjänstemannahem	39	31	166
Företagarhem	40	34	125

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Baseras på respondentens beskrivning; kategorin Sthlm/Gbg/Malmö baseras emellertid på registerdata i det att boende i Stockholm/Göteborg/Malmö som svarat stad eller storstad är förda till denna kategori.

² "Låg" avser som mest grundskola eller motsvarande obligatorisk skola; "Medel" avser utbildning utöver grundskola men ej vid högskola/universitet; "Hög" avser studier vid högskola/universitet (med/utan examen).

³ Avser respondentens beskrivning av sitt nuvarande hem via fasta svarsalternativ motsvarande de redovisade i tabellen.

**Tabell 6b BESÖKT GUDSTJÄNST/RELIGIÖST MÖTE minst någon gång
det senaste året, 2010 och 2015, efter attityder (procent)**

	2010	2015	Antal 2015
Samtliga	37	31	1666
<i>Ideologisk orientering¹</i>			
Till vänster	33	26	503
Varken eller	34	32	481
Till höger	42	35	638
<i>Inställning till flyktingmottagande²</i>			
Negativ	34	- ³	-
Varken eller	40	-	-
Positiv	40	-	-
<i>Livstillfredsställelse³</i>			
Mycket nöjd	40	32	596
Ganska nöjd	37	31	931
Inte nöjd	27	25	114

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan. Variationen i antal svarspersoner beror på att frågorna ingår i en, två, tre eller samtliga fyra delundersökningar.

¹ Frågan har fem svarsalternativ, "klart till vänster"; "något till vänster"; "varken till vänster eller till höger"; "något till höger"; "klart till höger", som är hopslagna till den redovisade kategorin.

² Frågan utgår från förslaget "Ta emot färre flyktingar i Sverige". Svarsalternativen, "mycket bra"; "ganska bra"; "varken bra eller dåligt förslag"; "ganska dåligt"; "mycket dåligt förslag", är hopslagna till de redovisade kategorierna.

³ Frågan lyder 'Hur nöjd är du på det hela taget med det liv du lever?'. Svarsalternativen är 'mycket nöjd'; 'ganska nöjd'; 'inte särskilt nöjd' samt 'inte alls nöjd', där de två senare är hopslagna till den redovisade kategorin 'inte nöjd'.

**Tabell 7a GÅTT PÅ TEATER minst någon gång det senaste året,
2010 och 2015, efter sociodemografiska faktorer (procent)**

	2010	2015	Antal 2015
Samtliga	41	41	7965
<i>Kön</i>			
Kvinna	47	47	4178
Man	33	34	3771
<i>Ålder</i>			
16–29 år	37	39	1128
30–49 år	37	39	2241
50–64 år	45	43	2136
65–85 år	42	42	2459
<i>Stad–land¹</i>			
Ren landsbygd	30	30	1131
Mindre tätort	32	32	1500
Stad/större tätort	44	43	3792
Sthlm/Gbg/Malmö	52	54	1388
<i>Utbildning²</i>			
Låg	26	24	1233
Medel	37	39	4131
Hög	54	53	2468
<i>Subjektiv klass³</i>			
Arbetarhem	27	27	2949
Jordbrukarhem	27	34	225
Tjänstemannahem	51	49	2780
Högre tjänstemannahem	63	60	831
Företagarhem	47	49	634

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Baseras på respondentens beskrivning; kategorin Sthlm/Gbg/Malmö baseras emellertid på registerdata i det att boende i Stockholm/Göteborg/Malmö som svarat stad eller storstad är förda till denna kategori.

² "Låg" avser som mest grundskola eller motsvarande obligatorisk skola; "Medel" avser utbildning utöver grundskola men ej vid högskola/universitet; "Hög" avser studier vid högskola/universitet (med/utan examen).

³ Avser respondentens beskrivning av sitt nuvarande hem via fasta svarsalternativ motsvarande de redovisade i tabellen.

Tabell 7b GÅTT PÅ TEATER minst någon gång det senaste året, 2010 och 2015, efter attityder (procent)

	2010	2015	Antal 2015
Samtliga	41	41	7965
<i>Ideologisk orientering¹</i>			
Till vänster	40	45	2435
Varken eller	32	35	2239
Till höger	46	43	3082
<i>Inställning till flyktingmottagande²</i>			
Negativ	35	33	1800
Varken eller	41	39	1015
Positiv	49	51	1696
<i>Livstillfredsställelse³</i>			
Mycket nöjd	46	46	2342
Ganska nöjd	39	39	3528
Inte nöjd	27	27	499

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan. Variationen i antal svarspersoner beror på att frågorna ingår i en, två, tre eller samtliga fyra delundersökningar.

¹ Frågan har fem svarsalternativ, "klart till vänster"; "något till vänster"; "varken till vänster eller till höger"; "något till höger"; "klart till höger", som är hopslagna till den redovisade kategorin.

² Frågan utgår från förslaget "Ta emot färre flyktingar i Sverige". Svarsalternativen, "mycket bra"; "ganska bra"; "varken bra eller dåligt förslag"; "ganska dåligt"; "mycket dåligt förslag", är hopslagna till de redovisade kategorierna.

³ Frågan lyder 'Hur nöjd är du på det hela taget med det liv du lever?'. Svarsalternativen är 'mycket nöjd'; 'ganska nöjd'; 'inte särskilt nöjd' samt 'inte alls nöjd', där de två senare är hopslagna till den redovisade kategorin 'inte nöjd'.

**Tabell 8a SYSSLAT MED HANDARBETE/HANTVERK minst någon gång
det senaste året, 2010 och 2015, efter sociodemografiska faktorer
(procent)**

	2010	2015	Antal 2015
Samtliga	47	49	3120
<i>Kön</i>			
Kvinna	55	58	1638
Man	38	40	1474
<i>Ålder</i>			
16–29 år	46	57	441
30–49 år	45	46	856
50–64 år	48	47	849
65–85 år	50	51	973
<i>Stad–land¹</i>			
Ren landsbygd	54	59	443
Mindre tätort	48	49	594
Stad/större tätort	46	48	1494
Sthlm/Gbg/Malmö	41	45	530
<i>Utbildning²</i>			
Låg	47	45	462
Medel	46	49	1620
Hög	48	51	979
<i>Subjektiv klass³</i>			
Arbetarhem	46	48	1159
Jordbrukarhem	42	52	86
Tjänstemannahem	47	49	1087
Högre tjänstemannahem	46	47	305
Företagarhem	53	52	266

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Baseras på respondentens beskrivning; kategorin Sthlm/Gbg/Malmö baseras emellertid på registerdata i det att boende i Stockholm/Göteborg/Malmö som svarat stad eller storstad är förda till denna kategori.

² "Låg" avser som mest grundskola eller motsvarande obligatorisk skola; "Medel" avser utbildning utöver grundskola men ej vid högskola/universitet; "Hög" avser studier vid högskola/universitet (med/utan examen).

³ Avser respondentens beskrivning av sitt nuvarande hem via fasta svarsalternativ motsvarande de redovisade i tabellen.

**Tabell 8b SYSSLAT MED HANDARBETE/HANTVERK minst någon gång
det senaste året, 2010 och 2015, efter attityder (procent)**

	2010	2015	Antal 2015
Samtliga	47	49	3120
<i>Ideologisk orientering¹</i>			
Till vänster	49	53	973
Varken eller	46	47	887
Till höger	46	48	1184
<i>Inställning till flyktingmottagande²</i>			
Negativ	43	50	584
Varken eller	48	51	321
Positiv	50	56	551
<i>Livstillfredsställelse³</i>			
Mycket nöjd	47	49	605
Ganska nöjd	48	45	854
Inte nöjd	45	39	142

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan. Variationen i antal svarspersoner beror på att frågorna ingår i en, två, tre eller samtliga fyra delundersökningar.

¹ Frågan har fem svarsalternativ, "klart till vänster"; "något till vänster"; "varken till vänster eller till höger"; "något till höger"; "klart till höger", som är hopslagna till den redovisade kategorin.

² Frågan utgår från förslaget "Ta emot färre flyktingar i Sverige". Svarsalternativen, "mycket bra"; "ganska bra"; "varken bra eller dåligt förslag"; "ganska dåligt"; "mycket dåligt förslag", är hopslagna till de redovisade kategorierna.

³ Frågan lyder 'Hur nöjd är du på det hela taget med det liv du lever?'. Svarsalternativen är 'mycket nöjd'; 'ganska nöjd'; 'inte särskilt nöjd' samt 'inte alls nöjd', där de två senare är hopslagna till den redovisade kategorin 'inte nöjd'.

Tabell 9a LÄST BOK *minst varje vecka* det senaste året, 2010 och 2015, efter sociodemografiska faktorer (procent)

	2010	2015	Antal 2015
Samtliga	40	42	7995
<i>Kön</i>			
Kvinna	48	51	4207
Man	31	31	3772
<i>Ålder</i>			
16–29 år	34	37	1128
30–49 år	41	38	2245
50–64 år	41	43	2139
65–85 år	41	45	2482
<i>Stad–land¹</i>			
Ren landsbygd	34	35	1134
Mindre tätort	35	37	1505
Stad/större tätort	42	45	3806
Sthlm/Gbg/Malmö	48	45	1395
<i>Utbildning²</i>			
Låg	24	27	1238
Medel	35	38	4148
Hög	56	55	2471
<i>Subjektiv klass³</i>			
Arbetarhem	29	32	2964
Jordbrukarhem	29	31	223
Tjänstemannahem	49	49	2786
Högre tjänstemannahem	60	56	835
Företagarhem	43	41	635

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Baseras på respondentens beskrivning; kategorin Sthlm/Gbg/Malmö baseras emellertid på registerdata i det att boende i Stockholm/Göteborg/Malmö som svarat stad eller storstad är förda till denna kategori.

² "Låg" avser som mest grundskola eller motsvarande obligatorisk skola; "Medel" avser utbildning utöver grundskola men ej vid högskola/universitet; "Hög" avser studier vid högskola/universitet (med/utan examen).

³ Avser respondentens beskrivning av sitt nuvarande hem via fasta svarsalternativ motsvarande de redovisade i tabellen.

Tabell 9b LÄST BOK *minst varje vecka* det senaste året, 2010 och 2015, efter attityder (procent)

	2010	2015	Antal 2015
Samtliga	40	42	7995
<i>Ideologisk orientering¹</i>			
Till vänster	41	48	2452
Varken eller	33	37	2242
Till höger	43	41	3089
<i>Inställning till flyktingmottagande²</i>			
Negativ	32	35	1802
Varken eller	41	39	1016
Positiv	51	51	1700
<i>Livstillfredsställelse³</i>			
Mycket nöjd	45	44	2352
Ganska nöjd	38	41	3547
Inte nöjd	32	36	498

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan. Variationen i antal svarspersoner beror på att frågorna ingår i en, två, tre eller samtliga fyra delundersökningar.

¹ Frågan har fem svarsalternativ, "klart till vänster"; "något till vänster"; "varken till vänster eller till höger"; "något till höger"; "klart till höger", som är hopslagna till den redovisade kategorin.

² Frågan utgår från förslaget "Ta emot färre flyktingar i Sverige". Svarsalternativen, "mycket bra"; "ganska bra"; "varken bra eller dåligt förslag"; "ganska dåligt"; "mycket dåligt förslag", är hopslagna till de redovisade kategorierna.

³ Frågan lyder 'Hur nöjd är du på det hela taget med det liv du lever?'. Svarsalternativen är 'mycket nöjd'; 'ganska nöjd'; 'inte särskilt nöjd' samt 'inte alls nöjd', där de två senare är hopslagna till den redovisade kategorin 'inte nöjd'.

Tabell 10a SPELAT DATOR/TV-SPEL minst någon gång det senaste året, 2015, efter sociodemografiska faktorer (procent)

	2010	2015	Antal 2015
Samtliga	-	39	7944
<i>Kön</i>			
Kvinna	-	35	4169
Man	-	44	3759
<i>Ålder</i>			
16–29 år	-	74	1130
30–49 år	-	53	2245
50–64 år	-	28	2126
65–85 år	-	21	2442
<i>Stad–land¹</i>			
Ren landsbygd	-	34	1127
Mindre tätort	-	37	1502
Stad/större tätort	-	41	3774
Sthlm/Gbg/Malmö	-	42	1389
<i>Utbildning²</i>			
Låg	-	23	1217
Medel	-	44	4127
Hög	-	39	2463
<i>Subjektiv klass³</i>			
Arbetarhem	-	43	2947
Jordbrukarhem	-	31	222
Tjänstemannahem	-	39	979
Högre tjänstemannahem	-	38	2773
Företagarhem	-	33	832

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågan ställdes inte 2010. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Baseras på respondentens beskrivning; kategorin Sthlm/Gbg/Malmö baseras emellertid på registerdata i det att boende i Stockholm/Göteborg/Malmö som svarat stad eller storstad är förda till denna kategori.

² "Låg" avser som mest grundskola eller motsvarande obligatorisk skola; "Medel" avser utbildning utöver grundskola men ej vid högskola/universitet; "Hög" avser studier vid högskola/universitet (med/utan examen).

³ Avser respondentens beskrivning av sitt nuvarande hem via fasta svarsalternativ motsvarande de redovisade i tabellen.

Tabell 10b SPELAT DATOR/TV-SPEL minst någon gång det senaste året, 2015, efter attityder (procent)

	2010	2015	Antal 2015
Samtliga	-	39	7944
<i>Ideologisk orientering¹</i>			
Till vänster	-	40	2437
Varken eller	-	39	2230
Till höger	-	39	3071
<i>Inställning till flyktingmottagande²</i>			
Negativ	-	41	1798
Varken eller	-	38	1014
Positiv	-	42	1690
<i>Livstillfredsställelse³</i>			
Mycket nöjd	-	36	2335
Ganska nöjd	-	39	3515
Inte nöjd	-	44	502

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågan ställdes inte 2010. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan. Variationen i antal svarspersoner beror på att frågorna ingår i en, två, tre eller samtliga fyra delundersökningar.

¹ Frågan har fem svarsalternativ, "klart till vänster"; "något till vänster"; "varken till vänster eller till höger"; "något till höger"; "klart till höger", som är hopslagna till den redovisade kategorin.

² Frågan utgår från förslaget "Ta emot färre flyktingar i Sverige". Svarsalternativen, "mycket bra"; "ganska bra"; "varken bra eller dåligt förslag"; "ganska dåligt"; "mycket dåligt förslag", är hopslagna till de redovisade kategorierna.

³ Frågan lyder 'Hur nöjd är du på det hela taget med det liv du lever?'. Svarsalternativen är 'mycket nöjd'; 'ganska nöjd'; 'inte särskilt nöjd' samt 'inte alls nöjd', där de två senare är hopslagna till den redovisade kategorin 'inte nöjd'.

**Tabell 11a HANDLAT SECOND HAND/BEGAGNAT minst någon gång
det senaste året, 2015, efter sociodemografiska faktorer (procent)**

	2010	2015	Antal 2015
Samtliga	-	53	1634
<i>Kön</i>			
Kvinna	-	59	818
Man	-	48	812
<i>Ålder</i>			
16–29 år	-	61	227
30–49 år	-	62	458
50–64 år	-	54	434
65–85 år	-	42	515
<i>Stad–land¹</i>			
Ren landsbygd	-	56	227
Mindre tätort	-	51	312
Stad/större tätort	-	52	785
Sthlm/Gbg/Malmö	-	59	273
<i>Utbildning²</i>			
Låg	-	41	277
Medel	-	53	840
Hög	-	62	484
<i>Subjektiv klass³</i>			
Arbetarhem	-	54	576
Jordbrukarhem	-	45	49
Tjänstemannahem	-	56	588
Högre tjänstemannahem	-	52	171
Företagarhem	-	47	132

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågan ställdes inte 2010. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Baseras på respondentens beskrivning; kategorin Sthlm/Gbg/Malmö baseras emellertid på registerdata i det att boende i Stockholm/Göteborg/Malmö som svarat stad eller storstad är förda till denna kategori.

² "Låg" avser som mest grundskola eller motsvarande obligatorisk skola; "Medel" avser utbildning utöver grundskola men ej vid högskola/universitet; "Hög" avser studier vid högskola/universitet (med/utan examen).

³ Avser respondentens beskrivning av sitt nuvarande hem via fasta svarsalternativ motsvarande de redovisade i tabellen.

**Tabell 11b HANDLAT SECOND HAND/BEGAGNAT minst någon gång
det senaste året, 2015, efter attityder (procent)**

	2010	2015	Antal 2015
Samtliga	-	53	1634
<i>Ideologisk orientering¹</i>			
Till vänster	-	62	499
Varken eller	-	51	441
Till höger	-	48	653
<i>Inställning till flyktingmottagande²</i>			
Negativ	-	47	610
Varken eller	-	52	372
Positiv	-	61	613
<i>Livstillfredsställelse³</i>			
Mycket nöjd	-	52	599
Ganska nöjd	-	53	879
Inte nöjd	-	66	120

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågan ställdes inte 2010. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Frågan har fem svarsalternativ, "klart till vänster"; "något till vänster"; "varken till vänster eller till höger"; "något till höger"; "klart till höger", som är hopslagna till den redovisade kategorin.

² Frågan utgår från förslaget "Ta emot färre flyktingar i Sverige". Svarsalternativen, "mycket bra"; "ganska bra"; "varken bra eller dåligt förslag"; "ganska dåligt"; "mycket dåligt förslag", är hopslagna till de redovisade kategorierna.

³ Frågan lyder 'Hur nöjd är du på det hela taget med det liv du lever?'. Svarsalternativen är 'mycket nöjd'; 'ganska nöjd'; 'inte särskilt nöjd' samt 'inte alls nöjd', där de två senare är hopslagna till den redovisade kategorin 'inte nöjd'.

Tabell 11c HANDLAT SECOND HAND/BEGAGNAT – INKÖP minst någon gång det senaste året, 2015, efter demografiska faktorer (procent)

	Kläder ¹	Möbler	Husgeråd ²	Böcker	Bygg- detaljer	Leksaker
Samtliga	53	45	55	48	15	30
<i>Kön</i>						
Kvinna	64	44	62	51	8	31
Man	38	46	46	45	24	27
<i>Ålder</i>						
16–29 år	66	42	43	45	8	15
30–49 år	55	55	46	45	20	43
50–64 år	51	45	68	51	18	26
65–85 år	43	32	62	52	10	25
<i>Stad–land³</i>						
Ren landsbygd	55	44	62	39	23	32
Mindre tätort	45	44	47	45	12	33
Stad/större tätort	50	44	58	51	14	28
Sthlm/Gbg/Malmö	65	48	54	51	15	27
<i>Utbildning⁴</i>						
Låg	47	36	54	32	11	18
Medel	51	46	55	50	18	28
Hög	56	47	57	53	13	37
<i>Subjektiv klass⁵</i>						
Arbetare	52	45	54	44	14	29
Jordbrukare	58	12	68	38	16	25
Tjänstemän	54	49	60	52	14	30
Högre tjänstemän	42	39	49	55	14	35
Företagare	59	42	53	46	18	26

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Det fullständiga frågealternativet lyder: "Kläder, skor, hattar, accessoarer".

² Det fullständiga frågealternativet lyder: "Husgeråd, porslin".

³ Baseras på respondentens beskrivning; kategorin Sthlm/Gbg/Malmö baseras emellertid på registerdata i det att boende i Stockholm/Göteborg/Malmö som svarat stad eller storstad är förda till denna kategori.

⁴ "Låg" avser som mest grundskola eller motsvarande obligatorisk skola; "Medel" avser utbildning utöver grundskola men ej vid högskola/universitet; "Hög" avser studier vid högskola/universitet (med/utan examen).

⁵ Avser respondentens beskrivning av sitt nuvarande hem via fasta svarsalternativ motsvarande de redovisade i tabellen.

Tabell 11d HANDLAT SECOND HAND/BEGAGNAT – INKÖP minst någon gång det senaste året, 2015, efter attityder, (procent)

	Kläder ¹	Möbler	Husgeråd ²	Böcker	Bygg- detaljer	Leksaker
Samtliga	53	45	55	48	15	30
<i>Ideologisk orientering³</i>						
Till höger	57	44	61	53	14	29
Varken eller	58	46	58	45	15	30
Till vänster	45	44	49	46	16	28
<i>Inställning till flyktingmottagande⁴</i>						
Negativ	50	44	50	40	15	26
Varken eller	52	43	60	54	17	31
Positiv	55	47	59	54	14	32
<i>Livstillfredsställelse⁵</i>						
Mycket nöjd	52	43	59	49	17	32
Ganska nöjd	53	46	54	47	14	30
Inte nöjd	60	49	48	51	11	15

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Det fullständiga frågealternativet lyder: "Kläder, skor, hattar, accessoarer".

² Det fullständiga frågealternativet lyder: "Husgeråd, porslin".

³ Frågan har fem svarsalternativ, "klart till vänster"; "något till vänster"; "varken till vänster eller till höger"; "något till höger"; "klart till höger", som är hopslagna till den redovisade kategorin.

⁴ Frågan utgår från förslaget "Ta emot färre flyktingar i Sverige". Svarsalternativen, "mycket bra"; "ganska bra"; "varken bra eller dåligt förslag"; "ganska dåligt"; "mycket dåligt förslag", är hopslagna till de redovisade kategorierna.

⁵ Frågan lyder 'Hur nöjd är du på det hela taget med det liv du lever?'. Svarsalternativen är 'mycket nöjd'; 'ganska nöjd'; 'inte särskilt nöjd' samt 'inte alls nöjd', där de två senare är hopslagna till den redovisade kategorin 'inte nöjd'.

**Tabell 12a BESÖKT LOPPMARKNAD/SECOND HAND-BUTIK minst någon gång
det senaste året, 2015, efter sociodemografiska faktorer,
Västsverige, (procent)**

	2010	2015	Antal 2015
Samtliga	-	70	2707
<i>Kön</i>			
Kvinna	-	77	1374
Man	-	62	1326
<i>Ålder</i>			
16–29 år	-	71	374
30–49 år	-	70	780
50–64 år	-	72	739
65–85 år	-	66	812
<i>Stad–land¹</i>			
Ren landsbygd	-	73	407
Mindre tätort	-	69	537
Stad/större tätort	-	68	903
Göteborg	-	70	824
<i>Utbildning²</i>			
Låg	-	69	460
Medel	-	69	1397
Hög	-	72	823
<i>Subjektiv klass³</i>			
Arbetarhem	-	72	997
Jordbrukarhem	-	69	68
Tjänstemannahem	-	71	989
Högre tjänstemannahem	-	61	266
Företagarhem	-	65	228

Källa: Den västsvenska SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågan ställdes inte 2010. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Baseras på respondentens beskrivning; kategorin Göteborg baseras emellertid på registerdata i det att boende i Göteborg som svarat stad eller storstad är förda till denna kategori.

² "Låg" avser som mest grundskola eller motsvarande obligatorisk skola; "Medel" avser utbildning utöver grundskola men ej vid högskola/universitet; "Hög" avser studier vid högskola/universitet (med/utan examen).

³ Avser respondentens beskrivning av sitt nuvarande hem via fasta svarsalternativ motsvarande de redovisade i tabellen.

**Tabell 12b BESÖKT LOPPMARKNAD/SECOND HAND-BUTIK minst någon gång
det senaste året, 2015, Västsverige, efter attityder (procent)**

	2010	2015	Antal 2015
Samtliga	-	70	2707
<i>Ideologisk orientering¹</i>			
Till vänster	-	78	856
Varken eller	-	69	725
Till höger	-	63	1021
<i>Inställning till flyktingmottagande²</i>			
Negativ	-	63	1023
Varken eller	-	67	573
Positiv	-	78	999
<i>Livstillfredsställelse³</i>			
Mycket nöjd	-	68	997
Ganska nöjd	-	71	1512
Inte nöjd	-	66	172

Källa: Den västsvenska SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågan ställdes inte 2010. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Frågan har fem svarsalternativ, "klart till vänster"; "något till vänster"; "varken till vänster eller till höger"; "något till höger"; "klart till höger", som är hopslagna till den redovisade kategorin.

² Frågan utgår från förslaget "Ta emot färre flyktingar i Sverige". Svarsalternativen, "mycket bra"; "ganska bra"; "varken bra eller dåligt förslag"; "ganska dåligt"; "mycket dåligt förslag", är hopslagna till de redovisade kategorierna.

³ Frågan lyder 'Hur nöjd är du på det hela taget med det liv du lever?'. Svarsalternativen är 'mycket nöjd'; 'ganska nöjd'; 'inte särskilt nöjd' samt 'inte alls nöjd', där de två senare är hopslagna till den redovisade kategorin 'inte nöjd'.

Tabell 13a SLÄKTFORSKAT minst någon gång det senaste året, 2015, efter sociodemografiska faktorer, Västsverige (procent)

	2010	2015	Antal 2015
Samtliga	-	13	2691
<i>Kön</i>			
Kvinna	-	13	1360
Man	-	13	1324
<i>Ålder</i>			
16–29 år	-	12	374
30–49 år	-	12	778
50–64 år	-	11	736
65–85 år	-	17	801
<i>Stad–land¹</i>			
Ren landsbygd	-	15	403
Mindre tätort	-	13	539
Stad/större tätort	-	13	895
Göteborg	-	13	819
<i>Utbildning²</i>			
Låg	-	12	455
Medel	-	13	1390
Hög	-	13	822
<i>Subjektiv klass³</i>			
Arbetarhem	-	13	991
Jordbrukarhem	-	18	67
Tjänstemannahem	-	12	986
Högre tjänstemannahem	-	16	266
Företagarhem	-	13	227

Källa: Den västsvenska SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågan ställdes inte 2010. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Baseras på respondentens beskrivning; kategorin Göteborg baseras emellertid på registerdata i det att boende i Göteborg som svarat stad eller storstad är förda till denna kategori.

² "Låg" avser som mest grundskola eller motsvarande obligatorisk skola; "Medel" avser utbildning utöver grundskola men ej vid högskola/universitet; "Hög" avser studier vid högskola/universitet (med/utan examen).

³ Avser respondentens beskrivning av sitt nuvarande hem via fasta svarsalternativ motsvarande de redovisade i tabellen.

**Tabell 13b SLÄKTFORSKAT minst någon gång det senaste året, 2015,
efter attityder, Västsverige (procent)**

	2010	2015	Antal 2015
Samtliga	-	13	2691
<i>Ideologisk orientering¹</i>			
Till vänster	-	13	854
Varken eller	-	13	720
Till höger	-	12	1017
<i>Inställning till flyktingmottagande²</i>			
Negativ	-	14	1023
Varken eller	-	13	566
Positiv	-	13	995
<i>Livstillfredsställelse³</i>			
Mycket nöjd	-	12	987
Ganska nöjd	-	14	1506
Inte nöjd	-	16	171

Källa: Den västsvenska SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågan ställdes inte 2010. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Frågan har fem svarsalternativ, "klart till vänster"; "något till vänster"; "varken till vänster eller till höger"; "något till höger"; "klart till höger", som är hopslagna till den redovisade kategorin.

² Frågan utgår från förslaget "Ta emot färre flyktingar i Sverige". Svarsalternativen, "mycket bra"; "ganska bra"; "varken bra eller dåligt förslag"; "ganska dåligt"; "mycket dåligt förslag", är hopslagna till de redovisade kategorierna.

³ Frågan lyder 'Hur nöjd är du på det hela taget med det liv du lever?'. Svarsalternativen är 'mycket nöjd'; 'ganska nöjd'; 'inte särskilt nöjd' samt 'inte alls nöjd', där de två senare är hopslagna till den redovisade kategorin 'inte nöjd'.

Tabell 14a MEDLEM/AKTIV I HEMBYGDSFÖRENING det senaste året, 2010, efter sociodemografiska faktorer (procent)

	2010	2015	Antal 2015
Samtliga	11	-	-
<i>Kön</i>			
Kvinna	10	-	-
Man	13	-	-
<i>Ålder</i>			
16–29 år	2	-	-
30–49 år	6	-	-
50–64 år	12	-	-
65–85 år	24	-	-
<i>Stad–land¹</i>			
Ren landsbygd	27	-	-
Mindre tätort	11	-	-
Stad/större tätort	8	-	-
Sthlm/Gbg/Malmö	4	-	-
<i>Utbildning²</i>			
Låg	16	-	-
Medel	12	-	-
Hög	8	-	-
<i>Subjektiv klass³</i>			
Arbetsarhem	9	-	-
Jordbrukarhem	35	-	-
Tjänstemannahem	10	-	-
Högre tjänstemannahem	8	-	-
Företagarhem	18	-	-

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågan ställdes inte 2015. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Baseras på respondentens beskrivning; kategorin Sthlm/Gbg/Malmö baseras emellertid på registerdata i det att boende i Stockholm/Göteborg/Malmö som svarat stad eller storstad är förda till denna kategori.

² "Låg" avser som mest grundskola eller motsvarande obligatorisk skola; "Medel" avser utbildning utöver grundskola men ej vid högskola/universitet; "Hög" avser studier vid högskola/universitet (med/utan examen).

³ Avser respondentens beskrivning av sitt nuvarande hem via fasta svarsalternativ motsvarande de redovisade i tabellen.

Tabell 14b MEDLEM/AKTIV I HEMBYGDSFÖRENING det senaste året, 2010, efter attityder (procent)

	2010	2015	Antal 2015
Samtliga	11	-	-
<i>Ideologisk orientering¹</i>			
Till vänster	10	-	-
Varken eller	12	-	-
Till höger	11	-	-
<i>Inställning till flyktingmottagande²</i>			
Negativ	12	-	-
Varken eller	12	-	-
Positiv	10	-	-
<i>Livstillfredsställelse³</i>			
Mycket nöjd	12	-	-
Ganska nöjd	11	-	-
Inte nöjd	10	-	-

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågan ställdes inte 2015. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Frågan har fem svarsalternativ, "klart till vänster"; "något till vänster"; "varken till vänster eller till höger"; "något till höger"; "klart till höger", som är hopslagna till den redovisade kategorin.

² Frågan utgår från förslaget "Ta emot färre flyktingar i Sverige". Svarsalternativen, "mycket bra"; "ganska bra"; "varken bra eller dåligt förslag"; "ganska dåligt"; "mycket dåligt förslag", är hopslagna till de redovisade kategorierna.

³ Frågan lyder 'Hur nöjd är du på det hela taget med det liv du lever?'. Svarsalternativen är 'mycket nöjd'; 'ganska nöjd'; 'inte särskilt nöjd' samt 'inte alls nöjd', där de två senare är hopslagna till den redovisade kategorin 'inte nöjd'.

Tabell 15a MEDLEM/AKTIV I LOKAL SAMHÄLLSFÖRENING/BYALAG
det senaste året, 2010 och 2015, efter sociodemografiska faktorer
(procent)

	2010	2015	Antal 2015
Samtliga	16	17	5978
<i>Kön</i>			
Kvinna	15	16	3101
Man	17	19	2863
<i>Ålder</i>			
16–29 år	4	6	865
30–49 år	13	15	1739
50–64 år	19	18	1637
65–85 år	24	24	1736
<i>Stad–land¹</i>			
Ren landsbygd	35	39	878
Mindre tätort	15	22	1110
Stad/större tätort	11	12	2838
Sthlm/Gbg/Malmö	10	8	1047
<i>Utbildning²</i>			
Låg	16	15	869
Medel	15	16	3119
Hög	17	19	1894
<i>Subjektiv klass³</i>			
Arbetarhem	12	13	2232
Jordbrukarhem	40	38	167
Tjänstemannahem	17	18	2109
Högre tjänstemannahem	17	22	607
Företagarhem	21	24	485

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Baseras på respondentens beskrivning; kategorin Sthlm/Gbg/Malmö baseras emellertid på registerdata i det att boende i Stockholm/Göteborg/Malmö som svarat stad eller storstad är förda till denna kategori.

² "Låg" avser som mest grundskola eller motsvarande obligatorisk skola; "Medel" avser utbildning utöver grundskola men ej vid högskola/universitet; "Hög" avser studier vid högskola/universitet (med/utan examen).

³ Avser respondentens beskrivning av sitt nuvarande hem via fasta svarsalternativ motsvarande de redovisade i tabellen.

**Tabell 15b MEDLEM/AKTIV I LOKAL SAMHÄLLSFÖRENING/BYALAG
det senaste året, 2010 och 2015, efter attityder (procent)**

	2010	2015	Antal 2015
Samtliga	16	17	5978
<i>Ideologisk orientering¹</i>			
Till vänster	14	16	1828
Varken eller	14	15	1693
Till höger	18	20	2327
<i>Inställning till flyktingmottagande²</i>			
Negativ	16	17	1118
Varken eller	16	20	650
Positiv	15	18	1091
<i>Livstillfredsställelse³</i>			
Mycket nöjd	17	19	1691
Ganska nöjd	16	17	2474
Inte nöjd	11	9	356

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan. Variationen i antal svarspersoner beror på att frågorna ingår i en, två, tre eller samtliga fyra delundersökningar.

¹ Frågan har fem svarsalternativ, "klart till vänster"; "något till vänster"; "varken till vänster eller till höger"; "något till höger"; "klart till höger", som är hopslagna till den redovisade kategorin.

² Frågan utgår från förslaget "Ta emot färre flyktingar i Sverige". Svarsalternativen, "mycket bra"; "ganska bra"; "varken bra eller dåligt förslag"; "ganska dåligt"; "mycket dåligt förslag", är hopslagna till de redovisade kategorierna.

³ Frågan lyder 'Hur nöjd är du på det hela taget med det liv du lever?'. Svarsalternativen är 'mycket nöjd'; 'ganska nöjd'; 'inte särskilt nöjd' samt 'inte alls nöjd', där de två senare är hopslagna till den redovisade kategorin 'inte nöjd'.

**Tabell 16a MEDLEM/AKTIV I KULTURFÖRENING det senaste året,
2010 och 2015, efter sociodemografiska faktorer (procent)**

	2010	2015	Antal 2015
Samtliga	14	14	7547
<i>Kön</i>			
Kvinna	16	16	3951
Man	11	13	3580
<i>Ålder</i>			
16–29 år	9	9	1102
30–49 år	11	10	2196
50–64 år	13	15	2038
65–85 år	21	21	2210
<i>Stad–land¹</i>			
Ren landsbygd	13	15	1062
Mindre tätort	11	13	1406
Stad/större tätort	15	15	3609
Sthlm/Gbg/Malmö	17	15	1334
<i>Utbildning²</i>			
Låg	8	10	1104
Medel	10	12	3939
Hög	22	20	2385
<i>Subjektiv klass³</i>			
Arbetarhem	7	9	2801
Jordbrukarhem	13	16	206
Tjänstemannahem	18	17	2653
Högre tjänstemannahem	25	22	799
Företagarhem	19	17	589

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Baseras på respondentens beskrivning; kategorin Sthlm/Gbg/Malmö baseras emellertid på registerdata i det att boende i Stockholm/Göteborg/Malmö som svarat stad eller storstad är förda till denna kategori.

² "Låg" avser som mest grundskola eller motsvarande obligatorisk skola; "Medel" avser utbildning utöver grundskola men ej vid högskola/universitet; "Hög" avser studier vid högskola/universitet (med/utan examen).

³ Avser respondentens beskrivning av sitt nuvarande hem via fasta svarsalternativ motsvarande de redovisade i tabellen.

**Tabell 16b MEDLEM/AKTIV I KULTURFÖRENING det senaste året,
2010 och 2015, efter attityder (procent)**

	2010	2015	Antal 2015
Samtliga	14	14	7547
<i>Ideologisk orientering¹</i>			
Till vänster	15	19	2319
Varken eller	10	12	2122
Till höger	15	12	2925
<i>Inställning till flyktingmottagande²</i>			
Negativ	9	9	1715
Varken eller	14	14	972
Positiv	20	21	1633
<i>Livstillfredsställelse³</i>			
Mycket nöjd	16	16	2228
Ganska nöjd	13	13	3348
Inte nöjd	10	12	484

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan. Variationen i antal svarspersoner beror på att frågorna ingår i en, två, tre eller samtliga fyra delundersökningar.

¹ Frågan har fem svarsalternativ, "klart till vänster"; "något till vänster"; "varken till vänster eller till höger"; "något till höger"; "klart till höger", som är hopslagna till den redovisade kategorin.

² Frågan utgår från förslaget "Ta emot färre flyktingar i Sverige". Svarsalternativen, "mycket bra"; "ganska bra"; "varken bra eller dåligt förslag"; "ganska dåligt"; "mycket dåligt förslag", är hopslagna till de redovisade kategorierna.

³ Frågan lyder 'Hur nöjd är du på det hela taget med det liv du lever?'. Svarsalternativen är 'mycket nöjd'; 'ganska nöjd'; 'inte särskilt nöjd' samt 'inte alls nöjd', där de två senare är hopslagna till den redovisade kategorin 'inte nöjd'.

Tabell 17a MEDLEM/AKTIV I IDROTTS-/FRILUFTSFÖRENING det senaste året, 2010 och 2015, efter sociodemografiska faktorer (procent)

	2010	2015	Antal 2015
Samtliga	33	35	7655
<i>Kön</i>			
Kvinna	31	31	3998
Man	36	38	3642
<i>Ålder</i>			
16–29 år	37	35	1123
30–49 år	39	44	2218
50–64 år	32	34	2062
65–85 år	25	25	2251
<i>Stad–land¹</i>			
Ren landsbygd	35	37	1090
Mindre tätort	36	37	1434
Stad/större tätort	32	34	3645
Sthlm/Gbg/Malmö	31	31	1346
<i>Utbildning²</i>			
Låg	21	22	1142
Medel	35	35	4002
Hög	39	40	2384
<i>Subjektiv klass³</i>			
Arbetarhem	28	28	2842
Jordbrukarhem	25	28	210
Tjänstemannahem	38	38	2684
Högre tjänstemannahem	41	45	804
Företagarhem	36	39	601

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Baseras på respondentens beskrivning; kategorin Sthlm/Gbg/Malmö baseras emellertid på registerdata i det att boende i Stockholm/Göteborg/Malmö som svarat stad eller storstad är förda till denna kategori.

² "Låg" avser som mest grundskola eller motsvarande obligatorisk skola; "Medel" avser utbildning utöver grundskola men ej vid högskola/universitet; "Hög" avser studier vid högskola/universitet (med/utan examen).

³ Avser respondentens beskrivning av sitt nuvarande hem via fasta svarsalternativ motsvarande de redovisade i tabellen.

Tabell 17b MEDLEM/AKTIV I IDROTTS-/FRILUFTSFÖRENING det senaste året, 2010 och 2015, efter attityder (procent)

	2010	2015	Antal 2015
Samtliga	33	35	7655
<i>Ideologisk orientering¹</i>			
Till vänster	32	32	2342
Varken eller	27	30	2144
Till höger	37	40	2979
<i>Inställning till flyktingmottagande²</i>			
Negativ	32	32	1737
Varken eller	33	36	991
Positiv	37	39	1640
<i>Livstillfredsställelse³</i>			
Mycket nöjd	39	40	2265
Ganska nöjd	32	33	3401
Inte nöjd	16	18	486

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan. Variationen i antal svarspersoner beror på att frågorna ingår i en, två, tre eller samtliga fyra delundersökningar.

¹ Frågan har fem svarsalternativ, "klart till vänster"; "något till vänster"; "varken till vänster eller till höger"; "något till höger"; "klart till höger", som är hopslagna till den redovisade kategorin.

² Frågan utgår från förslaget "Ta emot färre flyktingar i Sverige". Svarsalternativen, "mycket bra"; "ganska bra"; "varken bra eller dåligt förslag"; "ganska dåligt"; "mycket dåligt förslag", är hopslagna till de redovisade kategorierna.

³ Frågan lyder 'Hur nöjd är du på det hela taget med det liv du lever?'. Svarsalternativen är 'mycket nöjd'; 'ganska nöjd'; 'inte särskilt nöjd' samt 'inte alls nöjd', där de två senare är hopslagna till den redovisade kategorin 'inte nöjd'.

Tabell 18a FIRAT MIDSOMMAR det senaste året, 2011, efter sociodemografiska faktorer (procent)

	2011	2015	Antal 2015
Samtliga	86	-	-
<i>Kön</i>			
Kvinna	88	-	-
Man	84	-	-
<i>Ålder</i>			
16–29 år	86	-	-
30–49 år	88	-	-
50–64 år	86	-	-
65–85 år	83	-	-
<i>Stad–land¹</i>			
Ren landsbygd	89	-	-
Mindre tätort	87	-	-
Stad/större tätort	87	-	-
Sthlm/Gbg/Malmö	79	-	-
<i>Utbildning²</i>			
Låg	82	-	-
Medel	86	-	-
Hög	88	-	-
<i>Subjektiv klass³</i>			
Arbetsarhem	83	-	-
Jordbrukarhem	90	-	-
Tjänstemannahem	89	-	-
Högre tjänstemannahem	89	-	-
Företagarhem	90	-	-

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågan ställdes inte 2015. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Baseras på respondentens beskrivning; kategorin Sthlm/Gbg/Malmö baseras emellertid på registerdata i det att boende i Stockholm/Göteborg/Malmö som svarat stad eller storstad är förda till denna kategori.

² "Låg" avser som mest grundskola eller motsvarande obligatorisk skola; "Medel" avser utbildning utöver grundskola men ej vid högskola/universitet; "Hög" avser studier vid högskola/universitet (med/utan examen).

³ Avser respondentens beskrivning av sitt nuvarande hem via fasta svarsalternativ motsvarande de redovisade i tabellen.

Tabell 18b FIRAT MIDSOMMAR det senaste året, 2011, efter attityder (procent)

	2011	2015	Antal 2015
Samtliga	86	-	-
<i>Ideologisk orientering¹</i>			
Till vänster	87	-	-
Varken eller	82	-	-
Till höger	89	-	-
<i>Inställning till flyktingmottagande²</i>			
Negativ	87	-	-
Varken eller	85	-	-
Positiv	87	-	-
<i>Livstillfredsställelse³</i>			
Mycket nöjd	90	-	-
Ganska nöjd	86	-	-
Inte nöjd	75	-	-

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågan ställdes inte 2015. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Frågan har fem svarsalternativ, "klart till vänster"; "något till vänster"; "varken till vänster eller till höger"; "något till höger"; "klart till höger", som är hopslagna till den redovisade kategorin.

² Frågan utgår från förslaget "Ta emot färre flyktingar i Sverige". Svarsalternativen, "mycket bra"; "ganska bra"; "varken bra eller dåligt förslag"; "ganska dåligt"; "mycket dåligt förslag", är hopslagna till de redovisade kategorierna.

³ Frågan lyder 'Hur nöjd är du på det hela taget med det liv du lever?'. Svarsalternativen är 'mycket nöjd'; 'ganska nöjd'; 'inte särskilt nöjd' samt 'inte alls nöjd', där de två senare är hopslagna till den redovisade kategorin 'inte nöjd'.

Tabell 19a TITTADE PÅ FINALEN I MELODIFESTIVALEN det senaste året, 2011, efter sociodemografiska faktorer (procent)

	2011	2015	Antal 2015
Samtliga	53	-	-
<i>Kön</i>			
Kvinna	59	-	-
Man	46	-	-
<i>Ålder</i>			
16–29 år	41	-	-
30–49 år	56	-	-
50–64 år	52	-	-
65–85 år	58	-	-
<i>Stad–land¹</i>			
Ren landsbygd	49	-	-
Mindre tätort	55	-	-
Stad/större tätort	56	-	-
Sthlm/Gbg/Malmö	47	-	-
<i>Utbildning²</i>			
Låg	58	-	-
Medel	52	-	-
Hög	51	-	-
<i>Subjektiv klass³</i>			
Arbetsarhem	53	-	-
Jordbrukarhem	66	-	-
Tjänstemannahem	56	-	-
Högre tjänstemannahem	45	-	-
Företagarhem	46	-	-

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågan ställdes inte 2015. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Baseras på respondentens beskrivning; kategorin Sthlm/Gbg/Malmö baseras emellertid på registerdata i det att boende i Stockholm/Göteborg/Malmö som svarat stad eller storstad är förda till denna kategori.

² "Låg" avser som mest grundskola eller motsvarande obligatorisk skola; "Medel" avser utbildning utöver grundskola men ej vid högskola/universitet; "Hög" avser studier vid högskola/universitet (med/utan examen).

³ Avser respondentens beskrivning av sitt nuvarande hem via fasta svarsalternativ motsvarande de redovisade i tabellen.

Tabell 19b TITTADE PÅ FINALEN I MELODIFESTIVALEN det senaste året, 2011, efter attityder (procent)

	2011	2015	Antal 2015
Samtliga	53	-	-
<i>Ideologisk orientering¹</i>			
Till vänster	50	-	-
Varken eller	52	-	-
Till höger	56	-	-
<i>Inställning till flyktingmottagande²</i>			
Negativ	54	-	-
Varken eller	54	-	-
Positiv	51	-	-
<i>Livstillfredsställelse³</i>			
Mycket nöjd	54	-	-
Ganska nöjd	55	-	-
Inte nöjd	41	-	-

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågan ställdes inte 2015. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Frågan har fem svarsalternativ, "klart till vänster"; "något till vänster"; "varken till vänster eller till höger"; "något till höger"; "klart till höger", som är hopslagna till den redovisade kategorin.

² Frågan utgår från förslaget "Ta emot färre flyktingar i Sverige". Svarsalternativen, "mycket bra"; "ganska bra"; "varken bra eller dåligt förslag"; "ganska dåligt"; "mycket dåligt förslag", är hopslagna till de redovisade kategorierna.

³ Frågan lyder 'Hur nöjd är du på det hela taget med det liv du lever?'. Svarsalternativen är 'mycket nöjd'; 'ganska nöjd'; 'inte särskilt nöjd' samt 'inte alls nöjd', där de två senare är hopslagna till den redovisade kategorin 'inte nöjd'.

**Tabell 20a FIRAT SVERIGES NATIONALDAG det senaste året, 2011,
efter sociodemografiska faktorer (procent)**

	2011	2015	Antal 2015
Samtliga	25	-	-
<i>Kön</i>			
Kvinna	25	-	-
Man	26	-	-
<i>Ålder</i>			
16–29 år	23	-	-
30–49 år	24	-	-
50–64 år	20	-	-
65–85 år	33	-	-
<i>Stad–land¹</i>			
Ren landsbygd	22	-	-
Mindre tätort	27	-	-
Stad/större tätort	26	-	-
Sthlm/Gbg/Malmö	24	-	-
<i>Utbildning²</i>			
Låg	27	-	-
Medel	23	-	-
Hög	25	-	-
<i>Subjektiv klass³</i>			
Arbetarhem	23	-	-
Jordbrukarhem	32	-	-
Tjänstemannahem	25	-	-
Högre tjänstemannahem	30	-	-
Företagarhem	25	-	-

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågan ställdes inte 2015. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Baseras på respondentens beskrivning; kategorin Sthlm/Gbg/Malmö baseras emellertid på registerdata i det att boende i Stockholm/Göteborg/Malmö som svarat stad eller storstad är förda till denna kategori.

² "Låg" avser som mest grundskola eller motsvarande obligatorisk skola; "Medel" avser utbildning utöver grundskola men ej vid högskola/universitet; "Hög" avser studier vid högskola/universitet (med/utan examen).

³ Avser respondentens beskrivning av sitt nuvarande hem via fasta svarsalternativ motsvarande de redovisade i tabellen.

**Tabell 20b FIRAT SVERIGES NATIONALDAG, det senaste året,
2011, efter attityder (procent)**

	2011	2015	Antal 2015
Samtliga	25	-	-
<i>Ideologisk orientering¹</i>			
Till vänster	20	-	-
Varken eller	24	-	-
Till höger	30	-	-
<i>Inställning till flyktingmottagande²</i>			
Negativ	28	-	-
Varken eller	25	-	-
Positiv	22	-	-
<i>Livstillfredsställelse³</i>			
Mycket nöjd	28	-	-
Ganska nöjd	25	-	-
Inte nöjd	20	-	-

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågan ställdes inte 2015. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Frågan har fem svarsalternativ, "klart till vänster"; "något till vänster"; "varken till vänster eller till höger"; "något till höger"; "klart till höger", som är hopslagna till den redovisade kategorin.

² Frågan utgår från förslaget "Ta emot färre flyktingar i Sverige". Svarsalternativen, "mycket bra"; "ganska bra"; "varken bra eller dåligt förslag"; "ganska dåligt"; "mycket dåligt förslag", är hopslagna till de redovisade kategorierna.

³ Frågan lyder 'Hur nöjd är du på det hela taget med det liv du lever?'. Svarsalternativen är 'mycket nöjd'; 'ganska nöjd'; 'inte särskilt nöjd' samt 'inte alls nöjd', där de två senare är hopslagna till den redovisade kategorin 'inte nöjd'.

**Tabell 21a VAR I KYRKAN PÅ 1:A ADVENT det senaste året, 2011,
efter sociodemografiska faktorer (procent)**

	2011	2015	Antal 2015
Samtliga	13	-	-
<i>Kön</i>			
Kvinna	16	-	-
Man	9	-	-
<i>Ålder</i>			
16–29 år	9	-	-
30–49 år	8	-	-
50–64 år	13	-	-
65–85 år	20	-	-
<i>Stad–land¹</i>			
Ren landsbygd	16	-	-
Mindre tätort	12	-	-
Stad/större tätort	12	-	-
Sthlm/Gbg/Malmö	10	-	-
<i>Utbildning²</i>			
Låg	15	-	-
Medel	10	-	-
Hög	13	-	-
<i>Subjektiv klass³</i>			
Arbetsarhem	10	-	-
Jordbrukarhem	24	-	-
Tjänstemannahem	13	-	-
Högre tjänstemannahem	16	-	-
Företagarhem	13	-	-

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågan ställdes inte 2015. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Baseras på respondentens beskrivning; kategorin Sthlm/Gbg/Malmö baseras emellertid på registerdata i det att boende i Stockholm/Göteborg/Malmö som svarat stad eller storstad är förda till denna kategori.

² "Låg" avser som mest grundskola eller motsvarande obligatorisk skola; "Medel" avser utbildning utöver grundskola men ej vid högskola/universitet; "Hög" avser studier vid högskola/universitet (med/utan examen).

³ Avser respondentens beskrivning av sitt nuvarande hem via fasta svarsalternativ motsvarande de redovisade i tabellen.

Tabell 21b VAR I KYRKAN PÅ 1:A ADVENT det senaste året, 2011, efter attityder (procent)

	2011	2015	Antal 2015
Samtliga	13	-	-
<i>Ideologisk orientering¹</i>			
Till vänster	10	-	-
Varken eller	12	-	-
Till höger	15	-	-
<i>Inställning till flyktingmottagande²</i>			
Negativ	11	-	-
Varken eller	13	-	-
Positiv	14	-	-
<i>Livstillfredsställelse³</i>			
Mycket nöjd	17	-	-
Ganska nöjd	11	-	-
Inte nöjd	9	-	-

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågan ställdes inte 2015. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Frågan har fem svarsalternativ, "klart till vänster"; "något till vänster"; "varken till vänster eller till höger"; "något till höger"; "klart till höger", som är hopslagna till den redovisade kategorin.

² Frågan utgår från förslaget "Ta emot färre flyktingar i Sverige". Svarsalternativen, "mycket bra"; "ganska bra"; "varken bra eller dåligt förslag"; "ganska dåligt"; "mycket dåligt förslag", är hopslagna till de redovisade kategorierna.

³ Frågan lyder 'Hur nöjd är du på det hela taget med det liv du lever?'. Svarsalternativen är 'mycket nöjd'; 'ganska nöjd'; 'inte särskilt nöjd' samt 'inte alls nöjd', där de två senare är hopslagna till den redovisade kategorin 'inte nöjd'.

Tabell 22a DELTAGIT I DEMONSTRATION MOT RASISM det senaste året, 2011, efter sociodemografiska faktorer (procent)

	2011	2015	Antal 2015
Samtliga	3	-	-
<i>Kön</i>			
Kvinna	3	-	-
Man	2	-	-
<i>Ålder</i>			
16–29 år	6	-	-
30–49 år	2	-	-
50–64 år	2	-	-
65–85 år	1	-	-
<i>Stad–land¹</i>			
Ren landsbygd	1	-	-
Mindre tätort	1	-	-
Stad/större tätort	3	-	-
Sthlm/Gbg/Malmö	6	-	-
<i>Utbildning²</i>			
Låg	1	-	-
Medel	2	-	-
Hög	3	-	-
<i>Subjektiv klass³</i>			
Arbetsarhem	2	-	-
Jordbrukarhem	0	-	-
Tjänstemannahem	4	-	-
Högre tjänstemannahem	3	-	-
Företagarhem	3	-	-

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågan ställdes inte 2015. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Baseras på respondentens beskrivning; kategorin Sthlm/Gbg/Malmö baseras emellertid på registerdata i det att boende i Stockholm/Göteborg/Malmö som svarat stad eller storstad är förda till denna kategori.

² "Låg" avser som mest grundskola eller motsvarande obligatorisk skola; "Medel" avser utbildning utöver grundskola men ej vid högskola/universitet; "Hög" avser studier vid högskola/universitet (med/utan examen).

³ Avser respondentens beskrivning av sitt nuvarande hem via fasta svarsalternativ motsvarande de redovisade i tabellen.

Tabell 22b DELTAGIT I DEMONSTRATION MOT RASISM det senaste året, 2011, efter attityder (procent)

	2011	2015	Antal 2015
Samtliga	3	-	-
<i>Ideologisk orientering¹</i>			
Till vänster	7	-	-
Varken eller	1	-	-
Till höger	1	-	-
<i>Inställning till flyktingmottagande²</i>			
Negativ	1	-	-
Varken eller	1	-	-
Positiv	6	-	-
<i>Livstillfredsställelse³</i>			
Mycket nöjd	2	-	-
Ganska nöjd	3	-	-
Inte nöjd	5	-	-

Källa: Den nationella SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågan ställdes inte 2015. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Frågan har fem svarsalternativ, "klart till vänster"; "något till vänster"; "varken till vänster eller till höger"; "något till höger"; "klart till höger", som är hopslagna till den redovisade kategorin.

² Frågan utgår från förslaget "Ta emot färre flyktingar i Sverige". Svarsalternativen, "mycket bra"; "ganska bra"; "varken bra eller dåligt förslag"; "ganska dåligt"; "mycket dåligt förslag", är hopslagna till de redovisade kategorierna.

³ Frågan lyder 'Hur nöjd är du på det hela taget med det liv du lever?'. Svarsalternativen är 'mycket nöjd'; 'ganska nöjd'; 'inte särskilt nöjd' samt 'inte alls nöjd', där de två senare är hopslagna till den redovisade kategorin 'inte nöjd'.

Tabell 23a BESÖKSMÅL I VÄSTSVERIGE, minst någon gång det senaste året, 2010, samtliga (procent)

	Samtliga	Antal
Västergötlands museum	-	-
Bohusläns museum	12	3102
Vitlycke museum	4	3102
Göteborgs stadsmuseum	15	3111
Världskulturmuseet	15	3105
Borås konstmuseum	6	3104
Göteborgsoperan	23	3112
Göteborgs konserthus	18	3109
Vara konserthus	7	3101
Göteborgs botaniska trädgård	35	3115
Borås djurpark	16	3123
Havets hus i Lysekil	14	3100
Läckö slott	18	3110
Liseberg	59	3132
Skara sommarland	11	3107

Källa: Den västsvenska SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågan om Västergötlands museum ställdes inte 2010. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

Tabell 23b BESÖKSMÅL I VÄSTSVERIGE, minst någon gång det senaste året, 2015, samtliga (procent)

	Samtliga	Antal
Västergötlands museum	5	2688
Bohusläns museum	-	-
Vitlycke museum	4	2687
Göteborgs stadsmuseum	14	2696
Världskulturmuseet	-	-
Borås konstmuseum	-	-
Göteborgsoperan	20	2693
Göteborgs konserthus	16	2698
Vara konserthus	-	-
Göteborgs botaniska trädgård	-	-
Borås djurpark	-	-
Havets hus i Lysekil	-	-
Läckö slott	18	2691
Liseberg	-	-
Skara sommarland	-	-

Källa: Den västsvenska SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågor om Bohusläns museum, Världskulturmuseet, Borås konstmuseum, Vara konserthus, Göteborgs botaniska trädgård, Borås djurpark, Havets hus i Lysekil, Liseberg och Skara sommarland ställdes inte 2015. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

Tabell 24a BESÖKSMÅL I VÄSTSVERIGE, minst någon gång det senaste året, 2010, efter kön (procent)

	Kvinna	Man	Antal
Västergötlands museum	-	-	-
Bohusläns museum	13	11	3102
Vitlycke museum	5	4	3102
Göteborgs stadsmuseum	16	12	3111
Världskulturmuseet	17	13	3105
Borås konstmuseum	6	5	3104
Göteborgsoperan	25	19	3112
Göteborgs konserthus	20	16	3109
Vara konserthus	7	7	3101
Göteborgs botaniska trädgård	39	31	3115
Borås djurpark	16	17	3123
Havets hus i Lysekil	14	13	3100
Läckö slott	19	17	3110
Liseberg	60	57	3132
Skara sommarland	11	11	3107

Källa: Den västsvenska SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågan om Västergötlands museum ställdes inte 2010. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

Tabell 24b BESÖKSMÅL I VÄSTSVERIGE, minst någon gång det senaste året, 2015, efter kön (procent)

	Kvinna	Man	Antal
Västergötlands museum	5	4	2683
Bohusläns museum	-	-	-
Vitlycke museum	5	4	2682
Göteborgs stadsmuseum	15	12	2691
Världskulturmuseet	-	-	-
Borås konstmuseum	-	-	-
Göteborgsoperan	25	15	2688
Göteborgs konserthus	17	14	2693
Vara konserthus	-	-	-
Göteborgs botaniska trädgård	-	-	-
Borås djurpark	-	-	-
Havets hus i Lysekil	-	-	-
Läckö slott	18	19	2686
Liseberg	-	-	-
Skara sommarland	-	-	-

Källa: Den västsvenska SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågor om Bohusläns museum, Världskulturmuseet, Borås konstmuseum, Vara konserthus, Göteborgs botaniska trädgård, Borås djurpark, Havets hus i Lysekil, Liseberg och Skara sommarland ställdes inte 2015. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

Tabell 25a BESÖKSMÅL I VÄSTSVERIGE, minst någon gång det senaste året, 2010, efter ålder (procent)

	16–29	30–49	50–64	65–85	Antal
Västergötlands museum	-	-	-	-	-
Bohusläns museum	5	8	14	21	3102
Vitlycke museum	2	3	5	7	3102
Göteborgs stadsmuseum	17	14	14	14	3111
Världskulturmuseet	20	16	13	11	3105
Borås konstmuseum	3	3	8	10	3104
Göteborgsoperan	15	17	27	29	3112
Göteborgs konserthus	16	15	22	20	3109
Vara konserthus	4	5	8	10	3101
Göteborgs botaniska trädgård	33	33	37	37	3115
Borås djurpark	16	23	12	12	3123
Havets hus i Lysekil	11	12	14	17	3100
Läckö slott	11	15	21	25	3110
Liseberg	70	69	54	41	3132
Skara sommarland	15	16	8	7	3107

Källa: Den västsvenska SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågan om Västergötlands museum ställdes inte 2010. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

Tabell 25b BESÖKSMÅL I VÄSTSVERIGE, minst någon gång det senaste året, 2015, efter ålder (procent)

	16–29	30–49	50–64	65–85	Antal
Västergötlands museum	3	4	5	2	2687
Bohusläns museum	-	-	-	-	-
Vitlycke museum	2	4	4	5	2686
Göteborgs stadsmuseum	16	15	12	13	2695
Världskulturmuseet	-	-	-	-	-
Borås konstmuseum	-	-	-	-	-
Göteborgsoperan	21	17	21	23	2692
Göteborgs konserthus	14	15	18	17	2697
Vara konserthus	-	-	-	-	-
Göteborgs botaniska trädgård	-	-	-	-	-
Borås djurpark	-	-	-	-	-
Havets hus i Lysekil	-	-	-	-	-
Läckö slott	11	15	22	22	2690
Liseberg	-	-	-	-	-
Skara sommarland	-	-	-	-	-

Källa: Den västsvenska SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågor om Bohusläns museum, Världskulturmuseet, Borås konstmuseum, Vara konserthus, Göteborgs botaniska trädgård, Borås djurpark, Havets hus i Lysekil, Liseberg och Skara sommarland ställdes inte 2015. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

Tabell 26a BESÖKSMÅL I VÄSTSVERIGE, minst någon gång det senaste året, 2010, efter stad-land¹ (procent)

	Ren landsbygd	Mindre tätort	Stad/ Större tätort	Göteborg	Antal
Västergötlands museum	-	-	-	-	-
Bohusläns museum	13	12	13	10	3102
Vitlycke museum	4	4	5	4	3102
Göteborgs stadsmuseum	6	8	10	27	3111
Världskulturmuseet	6	8	11	28	3105
Borås konstmuseum	5	4	8	5	3104
Göteborgsoperan	16	17	20	31	3112
Göteborgs konserthus	11	11	15	31	3109
Vara konserthus	12	8	8	3	3101
Göteborgs botaniska trädgård	24	23	27	57	3115
Borås djurpark	15	19	19	12	3123
Havets hus i Lysekil	17	15	14	12	3100
Läckö slott	22	21	21	12	3110
Liseberg	48	53	56	70	3132
Skara sommarland	12	14	12	8	3107

Källa: Den västsvenska SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågan om Västergötlands museum ställdes inte 2010. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Baseras på respondentens beskrivning; kategorin Göteborg baseras emellertid på registerdata i det att boende i Göteborg som svarat stad eller storstad är förda till denna kategori.

Tabell 26b BESÖKSMÅL I VÄSTSVERIGE, minst någon gång det senaste året, 2015, efter stad-land¹ (procent)

	Ren landsbygd	Mindre tätort	Stad/ större tätort	Göteborg	Antal
Västergötlands museum	5	4	6	4	2673
Bohusläns museum	-	-	-	-	-
Vitlycke museum	4	4	4	4	2673
Göteborgs stadsmuseum	7	6	7	29	2681
Världskulturmuseet	-	-	-	-	-
Borås konstmuseum	-	-	-	-	-
Göteborgsoperan	13	14	17	32	2678
Göteborgs konserthus	9	8	12	29	2683
Vara konserthus	-	-	-	-	-
Göteborgs botaniska trädgård	-	-	-	-	-
Borås djurpark	-	-	-	-	-
Havets hus i Lysekil	-	-	-	-	-
Läckö slott	26	20	22	10	2676
Liseberg	-	-	-	-	-
Skara sommarland	-	-	-	-	-

Källa: Den västsvenska SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågor om Bohusläns museum, Världskulturmuseet, Borås konstmuseum, Vara konserthus, Göteborgs botaniska trädgård, Borås djurpark, Havets hus i Lysekil, Liseberg och Skara sommarland ställdes inte 2015. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Baseras på respondentens beskrivning; kategorin Göteborg baseras emellertid på registerdata i det att boende i Göteborg som svarat stad eller storstad är förda till denna kategori.

Tabell 27a BESÖKSMÅL I VÄSTSVERIGE, minst någon gång det senaste året, 2010, efter utbildning¹ (procent)

	Låg	Medel	Hög	Antal
Västergötlands museum	-	-	-	-
Bohusläns museum	12	11	12	2990
Vitlycke museum	4	4	6	2989
Göteborgs stadsmuseum	10	13	21	3000
Världskulturmuseet	6	14	25	2993
Borås konstmuseum	4	5	9	2991
Göteborgsoperan	11	21	34	3001
Göteborgs konserthus	11	16	28	2999
Vara konserthus	7	6	8	2990
Göteborgs botaniska trädgård	24	34	47	3001
Borås djurpark	15	17	17	3007
Havets hus i Lysekil	16	14	10	2986
Läckö slott	23	17	16	2996
Liseberg	50	60	63	3013
Skara sommarland	12	12	8	2993

Källa: Den västsvenska SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågan om Västergötlands museum ställdes inte 2010. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ "Låg" avser som mest grundskola eller motsvarande obligatorisk skola; "Medel" avser utbildning utöver grundskola men ej vid högskola/universitet; "Hög" avser studier vid högskola/universitet (med/utan examen).

Tabell 27b BESÖKSMÅL I VÄSTSVERIGE, minst någon gång det senaste året, 2015, efter utbildning¹ (procent)

	Låg	Medel	Hög	Antal
Västergötlands museum	4	5	4	2665
Bohusläns museum	-	-	-	-
Vitlycke museum	3	4	5	2663
Göteborgs stadsmuseum	8	12	20	2673
Världskulturmuseet	-	-	-	-
Borås konstmuseum	-	-	-	-
Göteborgsoperan	8	17	32	2670
Göteborgs konserthus	7	14	24	2675
Vara konserthus	-	-	-	-
Göteborgs botaniska trädgård	-	-	-	-
Borås djurpark	-	-	-	-
Havets hus i Lysekil	-	-	-	-
Läckö slott	21	18	18	2688
Liseberg	-	-	-	-
Skara sommarland	-	-	-	-

Källa: Den västsvenska SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågor om Bohusläns museum, Världskulturmuseet, Borås konstmuseum, Vara konserthus, Göteborgs botaniska trädgård, Borås djurpark, Havets hus i Lysekil, Liseberg och Skara sommarland ställdes inte 2015. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ "Låg" avser som mest grundskola eller motsvarande obligatorisk skola; "Medel" avser utbildning utöver grundskola men ej vid högskola/universitet; "Hög" avser studier vid högskola/universitet (med/utan examen).

Tabell 28a BESÖKSMÅL I VÄSTSVERIGE, minst någon gång det senaste året, 2010, efter subjektiv klass¹ (procent)

	Arbetare	Jord- brukare	Tjänste- man	Högre tjänsteman	Företagare	Antal
Västergötlands museum	-	-	-	-	-	-
Bohusläns museum	10	13	13	15	12	2902
Vitlycke museum	3	3	5	9	5	2903
Göteborgs stadsmuseum	11	9	9	24	11	2909
Världskulturmuseet	10	7	7	26	13	2904
Borås konstmuseum	3	5	5	9	8	2903
Göteborgsoperan	13	14	14	48	24	2913
Göteborgs konserthus	10	13	13	32	23	2910
Vara konserthus	5	18	18	8	8	2902
Göteborgs botaniska trädgård	27	26	26	52	32	2911
Borås djurpark	17	13	13	17	16	2915
Havets hus i Lysekil	14	22	22	12	14	2899
Läckö slott	17	27	27	16	19	2908
Liseberg	57	44	44	65	58	2922
Skara sommarland	13	17	17	5	11	2905

Källa: Den västsvenska SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågan om Västergötlands museum ställdes inte 2010. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Avser respondentens beskrivning av sitt nuvarande hem via fasta svarsalternativ motsvarande de redovisade i tabellen.

Tabell 28b BESÖKSMÅL I VÄSTSVERIGE, minst någon gång det senaste året, 2015, efter subjektiv klass¹ (procent)

	Arbetare	Jord- brukare	Tjänste- man	Högre tjänsteman	Företagare	Antal
Västergötlands museum	4	6	5	3	6	2531
Bohusläns museum	-	-	-	-	-	-
Vitlycke museum	3	4	4	4	5	2529
Göteborgs stadsmuseum	11	4	15	19	16	2537
Världskulturmuseet	-	-	-	-	-	-
Borås konstmuseum	-	-	-	-	-	-
Göteborgsoperan	13	7	25	36	23	2535
Göteborgs konserthus	10	6	19	31	17	2539
Vara konserthus	-	-	-	-	-	-
Göteborgs botaniska trädgård	-	-	-	-	-	-
Borås djurpark	-	-	-	-	-	-
Havets hus i Lysekil	-	-	-	-	-	-
Läckö slott	17	27	19	17	21	2534
Liseberg	-	-	-	-	-	-
Skara sommarland	-	-	-	-	-	-

Källa: Den västsvenska SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågor om Bohusläns museum, Världskulturmuseet, Borås konstmuseum, Vara konserthus, Göteborgs botaniska trädgård, Borås djurpark, Havets hus i Lysekil, Liseberg och Skara sommarland ställdes inte 2015. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Avser respondentens beskrivning av sitt nuvarande hem via fasta svarsalternativ motsvarande de redovisade i tabellen.

Tabell 29a BESÖKSMÅL I VÄSTSVERIGE, minst någon gång det senaste året, 2010, efter ideologisk orientering¹ (procent)

	Vänster	Varken eller	Höger	Antal
Västergötlands museum	-	-	-	-
Bohusläns museum	13	10	12	2998
Vitlycke museum	5	4	4	3000
Göteborgs stadsmuseum	20	11	13	3007
Världskulturmuseet	20	13	13	3001
Borås konstmuseum	7	5	5	3000
Göteborgsoperan	20	19	27	3009
Göteborgs konserthus	19	14	21	3003
Vara konserthus	5	8	8	2999
Göteborgs botaniska trädgård	40	29	35	3007
Borås djurpark	16	18	16	3010
Havets hus i Lysekil	14	12	14	2994
Läckö slott	17	20	18	3006
Liseberg	57	56	61	3019
Skara sommarland	11	12	11	3001

Källa: Den västsvenska SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågan om Västergötlands museum ställdes inte 2010. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Frågan har fem svarsalternativ, "klart till vänster"; "något till vänster"; "varken till vänster eller till höger"; "något till höger"; "klart till höger", som är hopslagna till den redovisade kategorin.

Tabell 29b BESÖKSMÅL I VÄSTSVERIGE, minst någon gång det senaste året, 2015, efter ideologisk orientering¹ (procent)

	Vänster	Varken eller	Höger	Antal
Västergötlands museum	5	5	4	2589
Bohusläns museum	-	-	-	-
Vitlycke museum	4	5	3	2586
Göteborgs stadsmuseum	20	12	10	2596
Världskulturmuseet	-	-	-	-
Borås konstmuseum	-	-	-	-
Göteborgsoperan	20	21	21	2594
Göteborgs konserthus	18	15	16	2597
Vara konserthus	-	-	-	-
Göteborgs botaniska trädgård	-	-	-	-
Borås djurpark	-	-	-	-
Havets hus i Lysekil	-	-	-	-
Läckö slott	17	20	18	2590
Liseberg	-	-	-	-
Skara sommarland	-	-	-	-

Källa: Den västsvenska SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågor om Bohusläns museum, Världskulturmuseet, Borås konstmuseum, Vara konserthus, Göteborgs botaniska trädgård, Borås djurpark, Havets hus i Lysekil, Liseberg och Skara sommarland ställdes inte 2015. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Frågan har fem svarsalternativ, "klart till vänster"; "något till vänster"; "varken till vänster eller till höger"; "något till höger"; "klart till höger", som är hopslagna till den redovisade kategorin.

Tabell 30a BESÖKSMÅL I VÄSTSVERIGE, minst någon gång det senaste året, 2010, efter inställning till flyktingmottagande¹ (procent)

	Negativ	Varken eller	Positiv	Antal
Västergötlands museum	-	-	-	-
Bohusläns museum	11	12	12	2982
Vitlycke museum	3	4	6	2981
Göteborgs stadsmuseum	11	11	21	2989
Världskulturmuseet	9	13	23	2983
Borås konstmuseum	4	6	8	2981
Göteborgsoperan	18	25	27	2989
Göteborgs konserthus	16	17	23	2985
Vara konserthus	5	8	8	2981
Göteborgs botaniska trädgård	30	33	44	2986
Borås djurpark	16	18	16	2988
Havets hus i Lysekil	15	13	13	2977
Läckö slott	19	18	17	2985
Liseberg	58	59	59	2995
Skara sommarland	12	11	10	2985

Källa: Den västsvenska SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågan om Västergötlands museum ställdes inte 2010. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Frågan utgår från förslaget "Ta emot färre flyktingar i Sverige". Svartalternativen, "mycket bra"; "ganska bra"; "varken bra eller dåligt förslag"; "ganska dåligt"; "mycket dåligt förslag", är hopslagna till de redovisade kategorierna.

Tabell 30b BESÖKSMÅL I VÄSTSVERIGE, minst någon gång det senaste året, 2015, efter inställning till flyktingmottagande¹ (procent)

	Negativ	Varken eller	Positiv	Antal
Västergötlands museum	5	6	4	2578
Bohusläns museum	-	-	-	-
Vitlycke museum	4	3	5	2576
Göteborgs stadsmuseum	10	13	18	2585
Världskulturmuseet	-	-	-	-
Borås konstmuseum	-	-	-	-
Göteborgsoperan	15	21	25	2584
Göteborgs konserthus	12	17	20	2590
Vara konserthus	-	-	-	-
Göteborgs botaniska trädgård	-	-	-	-
Borås djurpark	-	-	-	-
Havets hus i Lysekil	-	-	-	-
Läckö slott	20	20	16	2579
Liseberg	-	-	-	-
Skara sommarland	-	-	-	-

Källa: Den västsvenska SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågor om Bohusläns museum, Världskulturmuseet, Borås konstmuseum, Vara konserthus, Göteborgs botaniska trädgård, Borås djurpark, Havets hus i Lysekil, Liseberg och Skara sommarland ställdes inte 2015. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Frågan utgår från förslaget "Ta emot färre flyktingar i Sverige". Svarsalternativen, "mycket bra"; "ganska bra"; "varken bra eller dåligt förslag"; "ganska dåligt"; "mycket dåligt förslag", är hopslagna till de redovisade kategorierna.

Tabell 31a BESÖKSMÅL I VÄSTSVERIGE, minst någon gång det senaste året, 2010, efter livstillfredsställelse¹ (procent)

	Mycket nöjd	Nöjd	Missnöjd	Antal
Västergötlands museum	-	-	-	-
Bohusläns museum	13	11	8	3029
Vitlycke museum	6	4	2	3028
Göteborgs stadsmuseum	15	15	12	3038
Världskulturmuseet	16	15	11	3031
Borås konstmuseum	6	6	6	3031
Göteborgsoperan	28	19	17	3039
Göteborgs konserthus	22	16	13	3037
Vara konserthus	7	7	8	3027
Göteborgs botaniska trädgård	38	34	29	3041
Borås djurpark	17	16	18	3047
Havets hus i Lysekil	16	13	9	3028
Läckö slott	19	18	15	3036
Liseberg	60	59	48	3056
Skara sommarland	11	11	13	3033

Källa: Den västsvenska SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågan om Västergötlands museum ställdes inte 2010. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Frågan lyder 'Hur nöjd är du på det hela taget med det liv du lever?'. Svarsalternativen är 'mycket nöjd'; 'ganska nöjd'; 'inte särskilt nöjd' samt 'inte alls nöjd', där de två senare är hopslagna till den redovisade kategorin 'inte nöjd'.

Tabell 31b BESÖKSMÅL I VÄSTSVERIGE, minst någon gång det senaste året, 2015, efter livstillfredsställelse¹ (procent)

	Mycket nöjd	Nöjd	Missnöjd	Antal
Västergötlands museum	5	4	5	2638
Bohusläns museum	-	-	-	-
Vitlycke museum	5	4	4	2638
Göteborgs stadsmuseum	14	14	12	2646
Världskulturmuseet	-	-	-	-
Borås konstmuseum	-	-	-	-
Göteborgsoperan	25	18	10	2645
Göteborgs konserthus	20	14	6	2648
Vara konserthus	-	-	-	-
Göteborgs botaniska trädgård	-	-	-	-
Borås djurpark	-	-	-	-
Havets hus i Lysekil	-	-	-	-
Läckö slott	22	17	11	2642
Liseberg	-	-	-	-
Skara sommarland	-	-	-	-

Källa: Den västsvenska SOM-undersökningen.

Kommentar: Frågor om Bohusläns museum, Världskulturmuseet, Borås konstmuseum, Vara konserthus, Göteborgs botaniska trädgård, Borås djurpark, Havets hus i Lysekil, Liseberg och Skara sommarland ställdes inte 2015. Procentbasen utgörs av dem som har besvarat frågan.

¹ Frågan lyder 'Hur nöjd är du på det hela taget med det liv du lever?'. Svarsalternativen är 'mycket nöjd'; 'ganska nöjd'; 'inte särskilt nöjd' samt 'inte alls nöjd', där de två senare är hopslagna till den redovisade kategorin 'inte nöjd'.

SOM-institutet vid Göteborgs universitet genomför årligen nationella och lokala frågeundersökningar och anordnar seminarier på temat Samhälle, Opinion och Medier.

SOM-institutet | Seminariegatan 1B | Box 710, 405 30 Göteborg
031 786 3300 | info@som.gu.se | www.som.gu.se

